

Beleid veiligheid en gezondheid

Inleiding

Kinderopvangorganisaties in Nederland dienen zich aan de Wet Innovatie en kwaliteit Kinderopvang (Wet IKK) te houden. Hierin zijn de kwaliteitseisen voor de kinderopvang vastgelegd. Een van deze kwaliteitseisen is dat de kinderopvang een beleid veiligheid en gezondheid dient te hebben. Deze heeft tot doel het fysiek veilig en gezond opvangen van kinderen te waarborgen. Binnen het beleid veiligheid en gezondheid heeft BSO Poort Kids vastgelegd hoe er wordt gewerkt aan het aanbieden van een veilige en gezonde kinderopvang.

VEILIGE KINDEROPVANG

Essentieel voor een veilige opvang is natuurlijk dat de kinderen kunnen verblijven in een veilig ingerichte en onderhouden accommodatie, zowel in de verblijfruimte binnen als op de openbare buitenspeelplaatsen.

Waar gewerkt wordt met kinderen zijn altijd risico's. Kinderen zijn in allerlei opzichten nog in ontwikkeling en kunnen situaties nog niet altijd goed inschatten of overzien. Maar door ons daar goed van bewust te zijn, daar waar mogelijk rekening mee te houden en preventieve maatregelen te nemen, kunnen we die risico's zoveel mogelijk beperken. Dat is een verantwoordelijkheid die wij graag zo goed mogelijk nemen.

Een essentieel onderdeel bij het waarborgen van de veiligheid betreft ook de begeleiding van de kinderen door al onze medewerkers. Zij zijn degenen die op dagelijkse basis de verantwoordelijkheid nemen voor het veilig opvangen van de kinderen. Waarop moeten zij letten in hun begeleiding? Welke taken hebben zij hierin dagelijks, wekelijks, maandelijks, jaarlijks?

En ook de ouders en kinderen zelf dragen voor een deel bij aan een veilige opvang. Welke afspraken maken wij met de ouders en met de kinderen om een veilige opvang te waarborgen? Wat leren wij de kinderen met het oog op hun veiligheid over bijvoorbeeld spelen bij ramen of over het gevaar van verbranden aan heet water? Hoe versterken wij de kinderen, zodat zij zélf kunnen bijdragen aan hun veiligheid?

GEZONDE KINDEROPVANG

EEN GEZONDE KINDEROPVANG IS EEN HYGIËNISCHE KINDEROPVANG, WAARBIJ IEDEREEN ZICH BEWUST IS VAN DE GEZONDHEIDSRISICO'S.

Omdat het afweersysteem van kinderen volop in ontwikkeling is, zijn kinderen een kwetsbare groep. Ze komen in contact met allerlei ziekteverwekkers, via andere kinderen en doordat ze materialen en toiletten gezamenlijk gebruiken. Daarentegen hebben ze minder weerstand opgebouwd.

UITERAARD IS HET NIET DE BEDOELING DAT ER EEN STERIELE OMGEVING WORDT GECREËRD WAARBIJ ER GEEN SPRAKE IS VAN ZIEKTEKIEMEN EN BACTERIËN, WANT OP DIE WIJZE ZULLEN KINDEREN NOOIT DE KANS KRIJGEN WEERSTAND OP TE BOUWEN.

Onderzoek toont aan dat in een omgeving van drie of meer kinderen het aantal infecties verdubbelt. Hygiënemaatregelen zijn noodzakelijk om (onnodige) overdracht van ziektekiemen tegen te gaan en schadelijke gevolgen tot een minimum te beperken. Infecties verspreiden zich ook wanneer er nog geen ziekteverschijnselen zichtbaar zijn. Omdat een kind infecties al kan verspreiden in de fase waarin het zelf nog geen ziekteverschijnselen vertoont, zijn goede hygiënemaatregelen noodzakelijk.

BELEID VEILIGHEID EN GEZONDHEID

Binnen het beleid veiligheid en gezondheid is ervoor gekozen om de volgende structuur aan te houden:

- Hoofdstuk 1: Algemeen
- Hoofdstuk 2: Veilig en gezond pand en materialen. Pand en materiaal gerelateerde afspraken waarin veiligheidsmaatregelen zijn benoemd waar het pand aan dient te voldoen om op deze wijze een zo veilig mogelijke kinderopvang te garanderen
- Hoofdstuk 3: Afspraken ter waarborging van veilige en gezonde kinderopvang. Afspraken per ruimte, waarin per ruimte overzichtelijk is weergegeven welke afspraken er zowel voor veiligheid, alsmede voor gezondheid gelden
- Hoofdstuk 3: Overige veiligheid & gezondheid en hygiënerisico's

Naast de bovengenoemde risico's gaan wij tevens in op veiligheidsrisico's die het werken met mensen met zich meebrengt. Zo wordt er in het beleid veiligheid en gezondheid ingegaan op de manier hoe binnen de organisatie wordt omgegaan met grensoverschrijdend gedrag en de voorkoming hiervan (onder andere het vierogenprincipe). Ook gaan we in op het bieden van veiligheid tijdens calamiteiten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan kinder-EHBO, maar ook de achterwachtregeling.

Met betrekking tot deze onderwerpen wordt binnen het beleid veiligheid en gezondheid de volgende structuur aangehouden:

- Hoofdstuk 4: Grensoverschrijdend gedrag
- Hoofdstuk 5: Vierogenprincipe
- Hoofdstuk 6: Veiligheid tijdens calamiteiten

Als laatste is er een hoofdstuk over evaluatie en implementatie en zijn er diverse bijlage, denk hierbij aan invulformulieren maar ook werkinstructies voor de pedagogisch medewerkers.

LEEFTIJDSCATEGORIEËN

In dit beleid wordt uitgegaan van een leeftijdscategorie namelijk schoolkinderen (4 tot en met 12 jaar). Schoolkinderen zijn in staat zich aan regels te houden. Daarnaast leren zij steeds beter op een verantwoorde manier met de risico's om te gaan. Hierbij dienen kleuters extra begeleiding te krijgen.

INHOUD

Inleiding	2
Veilige kinderopvang	2
Gezonde kinderopvang	2
Beleid veiligheid en gezondheid	3
Leeftijdscategorieën	3
inhoud	4
Hoofdstuk 1: Algemeen	7
Visie op kinderopvang BSO Poort Kids	7
Visie op veilige en gezonde kinderopvang	7
Grote risico's	7
Kleine risico's	7
Werkwijze BSO Poort Kids	8
Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een optimaal beleid	8
Hoofdstuk 2: Veilig en gezond pand en materialen	9
Algemene veiligheid pand	9
Kleine risico's	9
Deuren	9
Elektra	9
Ramen	9
Verstikking	10
Verbranding door radiator en warm water kraan	10
Valongelukken	10
Groot risico:	11
Vergiftiging	11
Verbranding door thee	11
Hoofdstuk 3: Afspraken ter waarborging van veilige en gezonde kinderopvang	12
Leefruimte	12
Klein risico	12
Media en computergerbuijk in sw kinderopvang	12
Verstikking door speelmateriaal	12
Speelgoed	12
Meubels	13
Groot risico:	14
Veiligheid op de groep	14
Handhygiëne pedagogisch medewerkers	14
Handhygiëne kinderen	14
Toilet:	15
Handen reinigen	15
Hoest hygiëne	16
Zieke kinderen	16
Thermometer en zalf	16
Medicatie	17
Vermissing tijdens de opvang	17
Keuken	18
Kleine risico's	18
Voedsel en drinken	18
<i>Inkoop en ontvangst van producten</i>	18
<i>Bewaren van voedsel</i>	18
<i>Ontdooien</i>	18
<i>Textiel</i>	18
Grote risico's	19

Voedsel en drinken bereiden	19
<i>Bereiden van voedsel</i>	19
<i>Verhitten</i>	19
<i>Opwarmen in magnetron</i>	19
<i>Afkoelen en bewaren van een warme maaltijd</i>	19
Verbranding.....	19
Veiligheid in de keuken	20
Buitenspeelruimte.....	21
Kleine risico's.....	21
Veilig bereiken van de buitenspeelplaats	21
Buitenspeelmateriaal	21
Buitenspelen en spelen met de bal.....	22
Insecten en teken	22
Buiten spelen in de zon	22
Buiten spelen in de kou	23
Planten en bloemen	23
Groot risico:.....	23
Zwemactiviteit met BSO kinderen	23
Buiten de kinderopvang.....	24
Kleine risico	24
uitstapjes	24
Grote risico's	25
Kinderen vervoeren.....	25
Vermissing tijdens een activiteit buiten de kinderopvang	26
Kinderen ophalen van school.....	27
Kleine risico's.....	27
Kinderen ophalen van school.....	27
Grote risico's	27
Vermissing tijdens het ophalen van kinderen van school	27
Vermissing tijdens het alleen lopen van school naar de kinderopvang of het alleen lopen van de kinderopvang naar huis	28
Hoofdstuk 4: Overige veiligheid & gezondheid en hygiënerisico's	29
Diverse gevaren in de kinderopvang	29
Dieren	29
Schoonmaak	29
Grote risico's	30
Ongevallen.....	30
Omgang met bloed.....	30
Wondverzorging	30
Binnenmilieu.....	31
Hoofdstuk 5: grensoverschrijdend gedrag	33
Pedagogisch medewerkers	33
Vierogenprincipe	33
Kennis en kennis bevordering.....	33
Cultuur binnen de kinderopvang	33
Vormgeving kinderopvang	34
Werving en selectie.....	34
Grensoverschrijdend gedrag kinderen onderling.....	35
Seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling	35
Pesten.....	35
Agressie:	36
Hoofdstuk 6: Veiligheid tijdens calamiteiten	37
Achterwachtregeling	37
Kinder-EHBO.....	37

Hoofdstuk 7: implementatie, actualisatie en evaluatie.....	38
Implementatie en gedragen houden.....	38
Implementatie beleid veiligheid en gezondheid	38
Jaarplanning:	39
Evaluatie en actualisatie.....	39
Ongevallen registratie:.....	40
Gevaarlijke-situatie-registratie	40
Jaarlijkse evaluatie	40
Actualisatie bij wijzigingen	40
Informereren betrokkenen.....	41
Stagiaires en vrijwilligers:.....	41
Ouders:	41
Nieuwe medewerkers (pedagogisch medewerkers, huishoudelijk medewerker, kantoor medewerker, stagiaires en vrijwilligers)	41
Bijlagen	42
Bijlage 1 Discussielijst veiligheid	42
Bijlage 2 Discussie lijst gezondheid en hygiëne	47
Bijlage 3 Hitteprotocol	51
Bijlage 4 Informatiebrieven voor ouders	52
Bijlage 5 Invulformulieren	57
Bijlage 6 Schoonmaakrooster	59
Bijlage 7 Checklist ‘Is mijn groepsruimte veilig?’	60
Bijlage 8 Ongevallenregistratie	61
Bijlage 9 Registratie gevaarlijke situatie	62
Bijlage 10 toestemmingsformulier zelfstandig lopen.....	63
Bijlage 11 Afspraken met kinderen	64
Bijlage 12 Werkinstructie pedagogisch medewerkers	

HOOFDSTUK 1: ALGEMEEN

VISIE VAN BSO POORT KIDS

Als kinderopvang organisatie hebben wij een visie gevormd over de opvang van kinderen. BSO Poort Kids is een buitenschoolse opvang dat optimale zorg aanbiedt voor kinderen in de leeftijdscategorie van 4-12 jaar. De kinderen die bij ons op de BSO zitten krijgen van ons de ruimte om zich te ontwikkelen en ontplooiën tot zelfverzekerde en evenwichtige personen. Door middel van deskundig en gemotiveerd personeel worden de kinderen opgevangen in een huiselijk klimaat. “BSO Poort Kids” staat voor “Vreugde, Samenhang en je authentieke zelf kunnen zijn”. Ons doel is om samen met ouders een leefomgeving te creëren die zo goed mogelijk bij de thuissituatie past.

VISIE OP VEILIGE EN GEZONDE KINDEROPVANG

Kinderen moeten leren omgaan met kleine risico's. Zij leren van ontdekken, proberen nieuwe dingen door te doen. Op deze manier leren zij ook gewenst en veilig gedrag aan. Kleine risico's zijn niet afgeschermd maar juist afspraken met kinderen overgemaakt om op deze wijze de kinderen op verantwoorde manier om te leren gaan met kleine risico's.

GROTE RISICO'S

BSO Poort Kids ziet risico's met grote gevolgen voor veiligheid en/ of gezondheid van de kinderen als groot risico. Voor alle grote risico's zijn er werkafspraken gemaakt met de pedagogisch medewerkers en in sommige gevallen maatregelen genomen in het pand, bijvoorbeeld kind veilige/ hoge stopcontacten, kind veilige meubels en ruimtes.

KLEINE RISICO'S

BSO Poort Kids ziet risico's met kleine gevolgen en/ of risico's waar de kans op ontstaan nihil zijn als een klein risico. Voor kleine risico's worden er afspraken met de pedagogisch medewerker en/ of aanpassingen in het pand gedaan. Daarnaast proberen wij bij kleine risico's zoveel mogelijk afspraken met de kinderen te maken, in plaats van het risico geheel weg te halen.

Het leren omgaan risico's is erg belangrijk voor kinderen. Internationaal wetenschappelijk onderzoek toont aan dat het leren omgaan met risico's goed is voor de ontwikkeling van kinderen. Door niet alle risico's compleet weg te halen en kinderen de kans te geven risicovol te spelen, leren zij te testen en grenzen te verleggen. Daarnaast geeft het de mogelijkheid voor nieuwe en uitdagende activiteiten. Daarom aanvaarden wij op onze BSO de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor de kinderen en leren ze hier op een juiste manier mee om te gaan.

Om risicovolle speelsituaties veilig te houden moeten kinderen zich tijdens speelsituaties of activiteiten houden aan diverse afspraken. Daarnaast zijn er afspraken over hoe om te gaan met spullen als speelgoed en gereedschap. Dit om te voorkomen dat door oneigenlijk gebruik letsel kan ontstaan. Om gezondheidsrisico's te beperken en de kinderen hieraan zelf te laten bijdragen, zijn daarom goede afspraken met kinderen noodzakelijk. Voorbeelden van afspraken die met kinderen zijn gemaakt, zijn het wassen van de handen na toiletbezoek of het houden van een hand voor de mond tijdens het niezen of hoesten.

De pedagogisch medewerkers leren de kinderen omgaan met kleine risico's door gezamenlijk de groepsregels te bespreken en deze spelenderwijs terug te laten komen in spel en dagritme. Door herhaling en herkenbaarheid worden regels eigen en zullen de kinderen deze steeds vaker uit zichzelf uitvoeren. Daarnaast hebben de pedagogisch medewerkers een voorbeeldrol. Kinderen met name in jonge leeftijd leren door te imiteren. Daarnaast leren zij ook door ervaren. Door kinderen de kans te geven inzicht te krijgen in wat risico's zijn en hen te begeleiden hier verantwoord mee om te leren gaan, groeien zij niet alleen in verantwoordelijkheid en zelfstandigheid maar ook hun zelfvertrouwen groeit.

Mocht een kind de regels even uit het oog verliezen dan zal de pedagogisch medewerker het kind hierop aanspreken. De pedagogisch medewerker legt uit waarom deze regel er is en benoemt wat het gewenste gedrag is zodat het kind zich hierop kan focussen. Bij de oudere kinderen vragen de pedagogisch medewerkers aan de kinderen of zij nog weten wat de regel is en of zij weten wat het gewenste gedrag is.

WERKWIJZE BSO POORT KIDS

Om het beleid veiligheid en gezondheid vorm te geven, wordt er minimaal jaarlijks voor de groep, door de pedagogisch medewerkers een discussielijst ingevuld. Het doel van het invullen van de lijsten is zowel het bewust worden van grote en kleine risico's, als het op gang brengen van een gesprek over de risico's binnen de kinderopvang. Wat voor de ene pedagogisch medewerker een klein en aanvaardbaar risico is, is voor de andere medewerker een groot risico. Door als groep de discussielijst in te vullen, wordt de eerste stap genomen naar een eenduidige visie op veiligheid en gezondheid.

De discussielijsten zijn een middel om het gesprek over veilige en gezonde kinderopvang op gang te brengen binnen de organisatie, alsmede een middel om op gestructureerde wijze kleine en grote risico's in kaart te brengen. Daarmee wordt het opstellen van het beleid veiligheid en gezondheid vereenvoudigd en blijft het up-to date. De discussielijsten dienen niet als afvinklijst of een agendapunt dat 'gedaan', gezien of uitgevoerd moet te worden. Het invullen van deze lijsten is een proces, waarbij actief wordt gekeken naar de ruimte, de discussie over gezonde en veilige kinderopvang wordt aangegaan en de visie hierop dient te ontstaan. Om deze reden is er binnen de discussielijsten veel ruimte opengelaten voor het invullen van eigen risico's. In de bijlage van dit beleidsstuk zijn de discussielijsten opgenomen.

Na het invullen van de discussielijst zal er minimaal één keer per jaar een vergadering plaatsvinden over de discussielijsten. Hierbij wordt binnen het team vooral gesproken over de risico's, maar met name ook over de verschillen in de discussielijsten. Er wordt gediscussieerd onder begeleiding over waarom iets een groot of klein risico is, en welke werkafspraken en/of afspraken met kinderen nodig zijn. Naar aanleiding hiervan wordt het beleid veiligheid en gezondheid vormgegeven of aangepast. Meer informatie over de werkwijze ten aanzien van evaluatie, implementatie en het actueel houden van het beleid, kunt u lezen in hoofdstuk 8: Implementatie, actualisatie en evaluatie.

GEZAMENLIJKE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR EEN OPTIMAAL BELEID

Binnen BSO Poort Kids vinden wij dat een optimaal beleid veiligheid en gezondheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Allereerst uit zich dit in het gezamenlijk invullen van de discussielijsten en gezamenlijk het gesprek over veilige en gezonde kinderopvang aan te gaan.

Daarnaast is het een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de gevaarlijke-situatie registratie alsmede de ongevallenregistratie in te vullen en in de maandelijkse teamvergaderingen te bespreken. Eventueel kunnen deze registraties en besprekingen leiden tot een beleidsverandering, waardoor de opvang van kinderen veiliger wordt.

Uiteraard is er één eindverantwoordelijke, dit zijn de houders van BSO Poort Kids. Zij zijn verantwoordelijk voor het herschrijven van het beleid, het aansturen van het invullen van de jaarlijkse discussielijsten, het gesprek over veiligheid en gezondheid op gang brengen en houden, het implementeren en gedragen houden van het beleid en tot slot het aangaan van het gesprek met de inspectie over het aanbieden van veilige en gezonde kinderopvang en onze visie hierop.

HOOFDSTUK 2: VEILIG EN GEZOND PAND EN MATERIALEN

Binnen dit hoofdstuk zijn er een aantal richtlijnen uitgezet ten aanzien van het pand. Veel ongevallen en risico's kun je verkleinen door het maken van afspraken met kinderen en pedagogisch medewerkers. Echter kunnen sommige risico's een dermate groot gevolg hebben voor het welzijn en de gezondheid van de kinderen, dat wij hiervoor in het pand maatregelen treffen om op deze wijze het risico te verkleinen. Daarnaast wordt er binnen dit hoofdstuk ingegaan op de diverse facetten, zoals bijvoorbeeld deuren, ramen en elektra. Praktisch elke ruimte beschikt wel over een of meerdere van deze genoemde onderwerpen. In dit hoofdstuk zijn deze verzameld.

ALGEMENE VEILIGHEID PAND

KLEINE RISICO'S

DEUREN

Naarmate kinderen ouder worden, kan je de kinderen het gevaar van een deur uitleggen. Kinderen snappen waar vingers tussen kunnen komen en begrijpen dat zij daarom voorzichtig moeten zijn met een deur. Er zijn afspraken gemaakt met de kinderen voor het veilig gebruiken van de deur. Bovendien is de voordeur aan de scharnierzijden beschermt met deurbeschermers.

Indien een kind ondanks alle voorzorgsmaatregelen zich bezeert aan een deur, laat het kind dan beoordelen door een EHBO gecertificeerde medewerker om te beoordelen welke stappen genomen dienen te worden: zelf behandelen (bij kleine schade), contacteren van huisarts voor advies (bij twijfel), bezoeken van huisarts, kind overbrengen naar eerste hulp of direct 112 bellen.

Afspraken met kinderen

Deuren zijn geen speelgoed. Wij doen de deuren zachtjes open en dicht.

ELEKTRA

Naarmate kinderen ouder worden, weten zij dat stopcontacten gevaar opleveren. Daarnaast leren zij op deze leeftijd verantwoord om te gaan met elektrische apparaten zoals bijvoorbeeld de radio. Er zijn afspraken gemaakt met de kinderen over de stopcontacten en de elektrische apparaten. Bovendien zijn de stopcontacten bij BSO Poort Kids hoog geplaatst.

Indien een kind in aanraking komt met elektra contacteer de huisarts of indien kind niet aanspreekbaar is bel 112.

Afspraken met kinderen

Stopcontacten zijn geen speelgoed. Wij stoppen hier geen materialen of onze vingers in. Onder begeleiding van een pedagogisch medewerker mogen wij zelf elektrische apparaten bedienen, zoals de radio of de Wii.

RAMEN

Kinderen kunnen zich bij een zeer ongelukkig ongeval bezeren aan een raam. Bijvoorbeeld wanneer zij door een raam heen vallen. Deze ongevallen zijn uiteraard niet gewenst binnen de kinderopvang. Indien het raam wordt geopend gebeurt dit altijd op de kiepstand waarbij het raam wordt vergrendeld, de pedagogisch medewerker draagt hiervoor zorg. Bij BSO Poort Kids zijn de ramen hoog waardoor de kans dat het kind uit het raam valt sowieso nihil is. Om het breken van een raam te beperken, wordt er gebruik gemaakt van veiligheidsglas. Naast deze maatregelen zijn er afspraken met de kinderen gemaakt. Pedagogisch medewerkers en kinderen dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het veilig omgaan met ramen.

Indien een kind ondanks alle voorzorgsmaatregelen zich bezeert aan de ramen, laat het kind dan beoordelen door een EHBO gecertificeerde medewerker om te beoordelen welke stappen genomen dienen te worden: zelf behandelen (bij kleine schade), contacteren van huisarts voor advies (bij twijfel), bezoeken van huisarts, kind overbrengen naar eerste hulp of direct 112 bellen.

Afspraken met kinderen

Ramen zijn geen speelgoed. We blijven van de ramen af. Wij kijken goed uit in de buurt van ramen. Wij slaan niet met harde voorwerpen op de ramen en spelen niet wild in de buurt van ramen.

VERSTIKKING

Tegenwoordig dragen veel kinderen sierraden, omdat dit mooi is of vanwege de geloofsovertuiging. Het dragen van sierraden brengt veiligheidsrisico's met zich mee. Zo kan een kind tijdens het spelen vast blijven zitten of zichzelf vasthaken met het sieraad, of kan het sieraad losraken en een kind kan zich hierin verslikken. Onze voorkeur gaat dan ook uit naar het niet dragen van sieraden door kinderen binnen de BSO. Uiteraard kunnen wij dit niet verbieden, aangezien sommige sieraden in verband met de geloofsovertuiging worden gedragen. Vanaf 4 jaar weten de kinderen dat sieraden niet verwijderd mogen worden van hun lichaam. Daarnaast stoppen kinderen vanaf 4 jaar minder snel materialen in de mond waardoor er slechts een kleine kans op verstikking bestaat. Bij het buitenspelen dienen de sieraden onder de kleding worden gestopt.

Indien een kind zich verslikt moedig het kind aan effectief te hoesten. Indien het kind niet kan hoesten en stikt, laat dan direct 112 bellen. Geeft slagen op rug of buikstoten bij zuigelingen. Indien dit niet effectief is, voer dan de Heimlich greep voor kinderen uit.

Afspraken met kinderen:

Sieraden zijn mooi om te dragen, maar wij maken ze niet los.

VERBRANDING DOOR RADIATOR EN WARM WATER KRAAN

Er zijn geen warmwaterkranen in de sanitaire voorzieningen van de kinderen aanwezig. Echter is er wel één warmwaterkraan in de ruimte aanwezig. In de ruimte zijn er geen radiatoren aanwezig maar Infrarood-verwarming panelen die de groepsruimte voorzien van warmte. Dit systeem is hoog gemonteerd en veilig buiten het handbereik van kinderen. Daarnaast zijn er geen warmwaterkranen bij de sanitaire voorzieningen van de kinderen aanwezig.

Indien een kind ondanks de voorzorgsmaatregelen zich toch verbrand, koel de brandwond +- 10 minuten met lauw zacht stromend leidingwater, voorkom onderkoeling door alleen de brandwond te koelen. Verwijder alleen de kleren die niet aan de brandwond kleeft, waarschuw altijd een arts bij blaren, een aangetaste huid, brandwonden door elektrische of chemische verbranding, smeer niks op de brandwond, bedek de brandwond met steriel verband of schone doek, geeft het slachtoffer geen eten of drinken, breng het slachtoffer naar huisarts of ziekenhuis

Klein risico

Vanaf 4 jaar gaan wij ervan uit dat kinderen verantwoordelijk om kunnen gaan met kranen.

Afspraken met kinderen

De kraan is geen speelgoed. Wij komen niet aan de warmwaterkraan. Als wij deze wel gebruiken doen wij dit onder begeleiding van de pedagogisch medewerker.

VALONGELUKKEN

Kinderen kunnen zich door uitglijden bezeren. Binnen onze kinderopvangorganisatie zien wij dit als een klein risico. Vallen en opstaan hoort bij het opgroeien. Kinderen leren dat een grond glad is als je hierop rent met gladde sokken, of dat je kunt uitglijden als er wat water op de grond ligt.

Indien het kind toch valt, laat het kind dan beoordelen door een EHBO certificeerde medewerker om te beoordelen welke stappen genomen dienen te worden: zelf behandelen (bij kleine schade) , contacteren van huisarts voor advies (bij twijfel) , bezoeken van huisarts , kind overbrengen naar eerste hulp of direct 112 bellen.

Afspraken met kinderen

Wij lopen in de binnenruimte en dragen bij voorkeur sloffen of antislip sokken. Wij laten niet onnodig veel speelgoed op de grond slingeren maar ruimen op nadat we ermee klaar zijn.

GROOT RISICO:

VERGIFTIGING

Jaarlijks gaan meer dan 1.000 kinderen naar het ziekenhuis omdat ze iets eten of drinken wat giftig is. Snel handelen bij een vergiftiging of een vermoedelijke vergiftiging is dan van groot belang. Om te voorkomen dat een kind binnen de kinderopvang een vergiftiging oploopt door het eten of drinken van gevaarlijke stoffen, zijn er in het pand maatregelen genomen. (Kast)deuren waarachter giftige stoffen zijn opgeborgen zijn altijd dicht en bij voorkeur op slot. De tassen van de medewerkers staan buiten het bereik van kinderen.

Werkafpraak medewerkers

Bel bij vergiftiging of vermoedens van vergiftiging direct 112. Draag ervoor zorg dat er geen giftige stoffen en/of materialen (zoals medicijnen en sigaretten) rondslingeren.

Afspraken met kinderen

Wij stoppen geen middelen die niet bedoeld zijn om te eten in onze mond.

VERBRANDING DOOR THEE

Een verbranding geeft meestal schrik en pijn. De ernst van een brandwond is niet alleen afhankelijk van de diepte van de verbranding. Ook de grootte van de wond en de manier waarop de huid van het kind verbrand is, tellen mee. Verbranding van een groot deel van het lichaam, zoals de hele rug of een been, kan gevaarlijk zijn. Uit grote brandwonden loopt namelijk veel vocht, met het risico op uitdroging van het lichaam. Infecties kunnen een brandwond ernstiger maken. Het is dan ook van groot belang om deze nare brandwonden te voorkomen. Voorkomen is immers beter dan genezen. **Thee is een van de meeste voorkomende veroorzakers van brandwonden bij kinderen.**

Werkafpraak medewerkers

- Bewaar thee (of andere hete dranken) daarom in een thermoskan.
- Maak geen thee (of andere hete dranken) klaar in de buurt van de kinderen.
- Drink geen thee (of andere hete dranken) als kinderen op schoot zitten.
- Zet (thee)kopjes in een afgesloten thermosbeker zodat kinderen er niet bij kunnen.

Indien een kind ondanks de voorzorgsmaatregelen toch verbrand, koel de brandwond +/- 10 minuten met lauw zacht stromend leidingwater, voorkom onderkoeling door alleen de brandwond te koelen. Verwijder alleen de kleren die niet aan de brandwond kleeft, waarschuw altijd een arts bij blaren, een aangetaste huid, brandwonden door elektrische of chemische verbranding, smeer niks op de brandwond, bedek de brandwond met steriel verband of schone doek, geef het slachtoffer geen eten of drinken, breng het slachtoffer naar huisarts of ziekenhuis.

HOOFDSTUK 3: AFSPRAKEN TER WAARBORGING VAN VEILIGE EN GEZONDE KINDEROPVANG

LEEFRUIMTE

KLEIN RISICO

VERSTIKKING DOOR SPEELMATERIAAL

In de leefruimte kunnen materiaal voor verstikking zorgen. Naarmate kinderen ouder worden, kan je het gevaar uitleggen. Voor verstikking worden afspraken gemaakt met de kinderen voor het veilig gebruik.

Indien een kind zich verslikt moedig het kind aan effectief te hoesten. Indien het kind niet kan hoesten en stikt, laat dan direct 112 bellen. Geeft slagen op rug. Indien dit niet effectief is, voer dan de Heimlich greep voor kinderen uit.

Afspraken met kinderen

Speelgoed is om mee te spelen en hier gaan wij verantwoord mee om. Wij stoppen dit niet in onze neus, oren of mond of wikkelen dit niet om onze nek. We doen geen plastic zakken over ons hoofd.

SPEELGOED

Speelgoed moet in Nederland aan de strenge eisen van de Warenwet voldoen. Het verplichte CE-merk geeft echter geen garantie dat het speelgoed altijd volkomen veilig is. Het assortiment speelgoedartikelen is dermate groot en wisselt zo vaak en snel, dat het zeker belangrijk blijft om het speelgoed voor aanschaf nauwkeurig te bekijken. Daarnaast wordt speelgoed binnen de kinderopvang intensief gebruikt door verschillende leeftijdsgroepen.

Door het gezamenlijk gebruik van speelgoed is er een grote kans op overdracht van ziektekiemen. Een kind niest er per ongeluk op bijvoorbeeld. Om deze reden is het ook van groot belang dat speelgoed op de juiste manier wordt gereinigd om de overdracht van ziekteverwekkers zoveel mogelijk te beperken. Om veilig en hygiënisch gebruik te waarborgen zijn er werkafspraken met de pedagogisch medewerkers gemaakt.

Werkafpraak medewerkers

Met betrekking tot veilig speelgoed:

- Controleer dagelijks of speelgoed nog heel is en vrij is van scherpe randen.
- Gooi kapot speelgoed en speelgoed met scherpe randen weg.
- Als er nieuw speelgoed wordt aangeschaft, kies dan bij voorkeur gelijmd speelgoed met verzonken schroeven.
- Leer de kinderen daarbij hoe zij met het materiaal om dienen te gaan, om beschadiging van speelgoed en verwonding van kinderen tegen te gaan.
- Ruim klein speelgoed (zoals kralen) op in een gesloten kast en speel hiermee onder begeleiding.

Met betrekking tot hygiënisch speelgoed:

- Speelgoed dat in de mond wordt genomen dient meteen schoongemaakt te worden.
- Het overige speelgoed (ook verkleedkleding) dient maandelijks te worden gereinigd. Speelgoed van textiel wordt gewassen op 40°C met het langste programma.
- Zichtbaar verontreinigd speelgoed dient direct te worden gereinigd.

Indien het kind zich toch verwond aan speelgoed, laat het kind dan beoordelen door een EHBO gecertificeerde medewerker om te beoordelen welke stappen genomen dienen te worden: zelf behandelen (bij kleine schade), contacteren van huisarts voor advies (bij twijfel), bezoeken van huisarts, kind overbrengen naar eerste hulp of direct 112 bellen.

MEDIA EN COMPUTERGEBRUIK IN DE KINDEROPVANG

Kinderen groeien op in een digitale wereld en media speelt een grote rol in hun leven. Het is cruciaal om kinderen al op jonge leeftijd verantwoordelijk media- en technologiegebruik aan te leren. Juist daarom is mediaopvoeding niet alleen thuis, maar ook in de kinderopvang belangrijk. Mediaopvoeding bereidt kinderen voor op de digitale wereld, biedt educatieve kansen en stimuleert creativiteit. Bij BSO Poort Kids is er een TV en spelcomputer aanwezig waar de kinderen (films) op kunnen kijken en op mogen gamen.

Afspraken met kinderen

Spelcomputer

Voor het gebruik van de spelcomputer is er een incheck lijst aanwezig waar de kinderen zich per dag voor op mogen geven. Kinderen van de onderbouw mogen niet langer dan 20 minuten per dag gamen op de spelcomputer en kinderen van de bovenbouw mogen niet langer dan 40 minuten gamen op de spelcomputer. Er is een kookwekker aanwezig om de tijd te waarborgen.

Tv gebruik

De kinderen kunnen ook een film kijken. Zij kunnen hier alleen “kinderfilms” selecteren door een beschermd account. De kinderen mogen nooit zelfstandig een film uitkiezen. Dit dient altijd in overleg met de pedagogisch medewerker. Doordat de ruimte open en overzichtelijk is kan de pedagogisch medewerker hier goed toezicht op houden. In de (school) vakanties kan het zijn dat er een film gekeken wordt die geschikt is voor alle leeftijden van (4 tot 12 jaar). De kinderen mogen uiteraard zelf kiezen of zij willen deelnemen om mee te kijken met de film.

Telefoongebruik

De mobiele telefoons worden bij binnenkomst bewaard door de pedagogisch medewerkers in een telefoonbak. De kinderen mogen geen gebruik maken van hun mobile telefoons. Dit heeft met name te maken met het recht op privacy van de kinderen. De kinderen mogen de telefoon uit de telefoonbak terugnemen onder begeleiding van een pedagogisch medewerker als zij naar huis gaan.

Afspraken met medewerkers

- De medewerkers zijn verantwoordelijk voor het gezond en veilige mediagebruik van de leefgroep
- De mediaregels worden dagelijks besproken met de kinderen en de pedagogisch medewerkers kijken ook structureel mee of de groep-regels gehanteerd blijven en worden bijgestuurd indien nodig.

MEUBELS

Kleine ongelukjes houden vaak verband met meubels. Kinderen botsen hiertegen op, klimmen erin of raken op een andere manier lichtgewond door meubels. Vaak blijft het bij de schrik, een blauwe plek en schaafwonden. Deze kleine ongelukken kunnen bijna niet worden voorkomen. Uiteraard kunnen ongelukken als gevolg van een gebrek of andere invloedbare redenen, wel worden voorkomen. Om deze reden wordt het meubilair werkelijks gecontroleerd op gebreken. Daarbij wordt ervoor gezorgd dat kasten stabiel zijn.

Indien het kind zich toch verwond aan de meubels, laat het kind dan beoordelen door een EHBO gecertificeerde medewerker om te beoordelen welke stappen genomen dienen te worden: zelf behandelen (bij kleine schade) , contacteren van huisarts voor advies (bij twijfel) , bezoeken van huisarts , kind overbrengen naar eerste hulp of direct 112 bellen.

Afspraken met kinderen

Wij lopen in de binnenruimte, klimmen niet op meubels en ruimen ons speelgoed na gebruik op.

GROOT RISICO:

VEILIGHEID OP DE GROEP

In de leefruimte kunnen scherpe materialen als scharen, prikpenen en nietmachines ervoor zorgen dat kinderen zich pijn doen. Voor ruimtes waar kinderen worden opgevangen, gelden de volgende werkafspraken met betrekking tot verstikking.

Werkafpraak medewerkers

Scherpe materialen zoals scharen, nietmachines, prikpenen etc. worden hoog opgeborgen, zodat kinderen hier niet zonder begeleiding bij kunnen komen. Wanneer kinderen oefenen met het gebruik van een schaar of prikken, gebeurt dit altijd onder begeleiding van een pedagogisch medewerker.

Indien het kind zich toch verwond aan de materialen, laat het kind dan beoordelen door een EHBO gecertificeerde medewerker om te beoordelen welke stappen genomen dienen te worden: zelf behandelen (bij kleine schade) , contacteren van huisarts voor advies (bij twijfel) , bezoeken van huisarts , kind overbrengen naar eerste hulp of direct.

HANDHYGIËNE PEDAGOGISCH MEDEWERKERS

Een van de meest voorkomende manieren waarop ziekteverwekkers worden verspreid, is via de handen. Door een goede handhygiëne wordt overdracht van ziektekiemen beperkt. Je kunt een goede handhygiëne bereiken door de handen grondig te wassen of te desinfecteren met handdesinfectiemiddelen. Het uitgangspunt van de organisatie is dat de medewerker zorgdraagt voor een goede handhygiëne.

Hierbij zijn zij tevens verantwoordelijk voor de handhygiëne van de kinderen. Door de kinderen te stimuleren de handen te wassen op bepaalde momenten en ze te helpen met het goed wassen van de handen, wordt het bewustzijn van hygiëne bij kinderen gecreëerd en de overdracht van ziektekiemen door kinderhanden zo veel mogelijk beperkt. Indien de handen zichtbaar vuil zijn, worden deze gewassen met water en vloeibare zeep. Indien de handen niet zichtbaar vuil zijn, kan er worden gekozen om de handen te wassen met water en vloeibare zeep of met handdesinfectiemiddelen.

Werkafpraak pedagogisch medewerker

Reinig de handen op de volgende momenten:

- Bij zichtbare verontreiniging van de handen
- Voor het aanraken of bereiden van voedsel
- Voor het eten of helpen met eten
- Voor wondverzorging
- Voor het aanbrengen van zalf of crème
- Na hoesten, niezen en snuiten
- Na toiletgebruik
- Na het afvegen van de billen van een kind
- Na het buitenspelen
- Na het schoonmaken
- Na contact met lichaamsvocht, zoals speeksel, snot, braaksel, ontlasting, wondvocht of bloed
- Na contact met vuile was of afval

HANDHYGIËNE KINDEREN

Overdracht van ziektekiemen via de handen is de meest voorkomende manier. Een goede handhygiëne is daarom van groot belang. Om deze reden zijn er met kinderen afspraken gemaakt over wanneer zij hun handen dienen te wassen.

Afspraken met kinderen:

Wij wassen onze handen op de volgende momenten bij de wasbak die voor ons bedoeld is met vloeibare zeep:

- Voor het eten
- Na ieder toiletbezoek met (vloeibare) handzeep
- Na het buitenspelen
- Na aanraking met dieren

TOILET:

Kinderen maken gebruik van het toilet. Om dit hygiënisch te laten verlopen hebben wij diverse afspraken met kinderen gemaakt.

Afspraken met kinderen

Wij nemen geen speelgoed mee naar het toilet. Wij plaatsen bij voorkeur onze handen niet op het toilet. Na een toiletbezoek wassen wij onze handen goed met vloeibare zeep en spoelen wij het toilet door.

HANDEN REINIGEN

De handen kunnen volgens onderstaande werkwijze worden gereinigd.

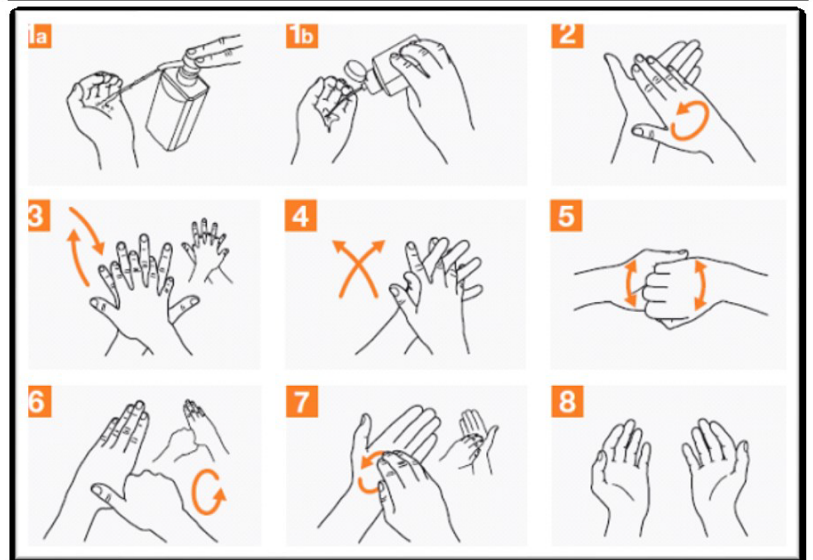
Handen reinigen met water en zeep:

1. Maak de handen nat met water.
2. Voorzie de handen van vloeibare zeep.
3. Wrijf de zeep minimaal 10 seconden goed uit over de gehele handen, vingers en de huid ertussen, vingertoppen en polsen.
4. Spoel de handen goed na met water.
5. Handen worden met een schone handdoek of met papieren wegwerpdoekjes gedroogd. Bij gebruik van een handdoek wordt deze ieder dagdeel en bij zichtbare verontreiniging vervangen.

Handen reinigen met handdesinfectie-middelen:

1. Zorg dat de handen goed droog zijn alvorens het handdesinfectiemiddel te gebruiken.
2. Vul het kuiltje van de hand met handdesinfectiemiddel.
3. Wrijf het handdesinfectiemiddel over de gehele handen, vingers en de huid ertussen, de vingertoppen en de polsen.
4. Wrijf het desinfecterende middel uit totdat het is opgedroogd.

HOEST HYGIËNE

Tijdens het hoesten en niezen worden er ziekteverwekkers verspreid. Deze ziekteverwekkers komen in de lucht. Als je deze vervolgens inademt, kun je ziek worden. Door te hoesten of te niezen in de handen of de elleboogholte, voorkom je dat de ziekteverwekker in de lucht komt.

Afspraken met kinderen

Als wij hoesten of niezen, doen wij dit bij voorkeur in onze elleboogholte. Als wij in onze handen niezen of hoesten, wassen wij daarna onze handen. Als wij een snottebel hebben, dan snuiten wij onze neus met een eigen zakdoek, die we daarna weggoeien.

Uiteraard is het aan de pedagogisch medewerkers om de kinderen te stimuleren deze regels eigen te maken.

ZIEKE KINDEREN

De aandacht en zorg die een ziek kind nodig heeft, kan bij de BSO niet voldoende worden gegeven. Indien een kind tijdens het verblijf bij de BSO ziek wordt, zal de pedagogisch medewerker de ouders berichten en de ouders vragen het kind te komen ophalen. In geval van twijfel zal er gekeken worden naar het kind en zullen de belangen van de andere kinderen in de groep tegen elkaar afgewogen worden. Kinderen met koorts boven de 38,5 graden Celsius zijn niet welkom op de kinderopvang.

Bij ziekte wordt te allen tijde het document 'Gezondheidsrisico's in een kindercentrum van het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid geraadpleegd ofwel de Kiddi-app. De adviezen hierin worden als leidraad genomen. Eventueel kan er melding worden gemaakt bij de GGD als er sprake is van een uitbraak of kunnen kinderen tijdelijk worden geweigerd indien de gezondheid van de groep in het geding komt en verdere besmetting door deze weigering voorkomen kan worden.

De pedagogisch medewerkers van de BSO en de ouders hebben beide een verantwoordelijkheid om infectieziekten binnen de BSO zoveel mogelijk te beperken. Wij vragen daarom de medewerking van alle betrokken partijen om dit beleid naar behoren uit te voeren. Voor ouders betekent dit dat zij hun kind(eren) zo spoedig mogelijk ophalen bij ziekte en ze niet brengen als de kinderen een ziekte hebben waarmee ze niet op de BSO mogen komen.

Werkafspraken medewerkers

Geef zieke kinderen eigen speelgoed en een eigen beker en bestek. Reinig speelgoed waarmee een ziek kind heeft gespeeld, voordat andere kinderen het gebruiken. Contacteer ouders als het kind ziek is met de vraag of zij het kind kunnen ophalen. Raadpleeg het document 'Gezondheidsrisico's in een kindercentrum van het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid of de Kiddi-app indien er sprake is van een kinderziekte. Volg daarbij de instructie op uit dit document/ app.

THERMOMETER EN ZALF

Om te constateren of een kindje ziek is, kan het nodig zijn om het kindje te temperen. Daarnaast is het soms nodig om zalf of crème te gebruiken, bijvoorbeeld bij rode wangen. Om het hygiënisch handelen te waarborgen bij het gebruik van een oor thermometer of zalf zijn er werkafspraken.

Werkafpraak pedagogisch medewerker

Indien aanwezig worden er hoesjes gebruikt om te voorkomen dat de oor thermometer verontreinigd raakt. De thermometer wordt na ieder gebruik met water en zeep gereinigd. De thermometer wordt voor en na ieder gebruik met een door het ctgb (college voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden) toegelaten middel gedesinfecteerd. Was de handen voor het aanbrengen van zalf of crème. Gebruik een spatel, een vingercondoom of handschoenen bij het aanbrengen van crème of zalf.

MEDICATIE

Het kan voorkomen dat kinderen op de BSO medische zorg nodig hebben. Denk hierbij aan medicijnen die overdag gebruikt moeten worden zoals een 'pufje' tegen astma, antibiotica of andere medicatie. Het is van groot belang dat er duidelijke afspraken zijn omtrent het medicijngebruik met de ouders en medewerkers. Het verkeerd toedienen van medicijnen kan ernstige gevolgen hebben voor een kind. Er zijn strenge regels omtrent het toedienen van medicijnen om te voorkomen dat er medicijnen verkeerd worden toegediend.

Werkafpraak pedagogisch medewerker:

- Er worden alleen medicijnen in de originele verpakking met bijsluiter verstrekt, die op naam van het kind uitgeschreven zijn
- Lees vóór het verstrekken van het medicament de bijsluiter.
- Laat ouders voor het verstrekken van medicijnen schriftelijke toestemming middels een 'overeenkomst gebruik geneesmiddelen' geven.
- Maakt gebruik van de afvinklijst zodat wordt voorkomen dat een medicijn twee keer wordt toegediend.
- Er worden alleen medicamenten verstrekt die al eerder thuis verstrekt zijn
- Medicijnen worden in de originele verpakking met houdbaarheidsdatum bewaard
- De houdbaarheidsdatum van het medicijn wordt voor toediening gecontroleerd
- Medicijnen worden volgens voorschrift bewaard
- Pijnstillers of koortsverlagende medicijnen worden alleen op doktersadvies verstrekt.
- Indien medicatie foutief wordt toegediend, dient er direct contact opgenomen te worden met de huisarts. Indien het kind niet aanspreekbaar is dient er direct 112 gebeld te worden.

VERMISSING TIJDENS DE OPVANG

Wanneer je ontdekt dat je een kind uit de groep mist, kun je een aantal dingen doen die helpen het vermiste kind op te sporen. Dit betreft niet alleen het zelf zoeken naar het vermiste kind, maar ook het verzamelen van informatie over het kind en over de omstandigheden van de vermissing. Zorg ervoor dat de entree deur altijd op 'de knip' staat om te voorkomen dat kinderen 'gemakkelijk' naar buiten toe kunnen lopen.

Werkafpraak pedagogisch medewerker

Onderneem de volgende stappen:

1. Meld bij je naaste collega van de groep dat je een kind mist. Draag de zorg van de andere kinderen over aan je collega, zodat jij je kunt richten op het vermiste kind.
2. Blijf kalm en denk helder na. Wanneer heb je het kind voor het laatst gezien? Wat was het kind aan het doen? Waar zou het mis kunnen zijn gegaan?
3. Bekijk eerst goed alle groepsruimte en toiletten van de BSO. Roep ondertussen het kind. Kijk ook op plaatsen waar kinderen zich kunnen verbergen. Het kan voor komen dat een kind zich verstopt en dan in slaap valt.
4. Schakel meerdere collega's in om te helpen zoeken. Vraag eventueel ook ouders die op dat moment aanwezig zijn.
5. Een andere collega die niet aan het zoeken is, brengr de directie van de organisatie op de hoogte.
6. Als het kind niet in het gebouw te vinden is, ga dan buiten zoeken. *Neem als het kan een foto van het kind mee*. Neem een telefoon mee, zodat je bereikbaar bent, mocht een collega het kind vinden.
7. Zoek buiten eerst op de plekken waar het kind gevaar zou kunnen oplopen (water, putten, verkeerswegen, parkeerplaatsen etc.)
8. Vraag aan voorbijgangers of zij een kind hebben gezien.
9. Na 15 minuten zoeken bel je de politie: 0900 – 8844.
10. Noteer de naam van de politiefunctionaris die je gesproken hebt en zodra het bekend is, de naam van de politiefunctionaris die als je contactpersoon aangewezen is.
11. De politie zal je vragen stellen over de situatie en het signalement van het vermiste kind.
12. Houd contact met de locatie en werk goed samen met de politie.
13. De directie zal contact opnemen met de ouder(s) en/of verzorger(s) wanneer het kind na 15 minuten zoeken nog niet gevonden is.
14. Als het kind gevonden is, informeer je de politie als deze ingeschakeld is en vervolgens alle andere betrokkenen die weten dat het kind vermist is.
15. Ga na wat de reden voor de vermissing was, zodat een herhaling voorkomen kan worden.

KEUKEN

KLEINE RISICO'S

VOEDSEL EN DRINKEN

Voor het veilig verstrekken van voedsel wordt gebruik gemaakt van de 'hygiëncode voor kleine instellingen'. Dit document is te allen tijde het uitgangspunt bij het bereiden en hanteren van voeding. In dit beleidsplan zijn de meest belangrijke maatregelen opgesomd, om een direct overzicht te geven van de meest belangrijkste werkafspraken.

Werkafpraak medewerkers

INKOOP EN ONTVANGST VAN PRODUCTEN

Let bij het kopen of ontvangen van goederen op de houdbaarheidsdatum en of de verpakking niet kapot is. Gooi indien nodig producten weg. Ruim de binnengekomen goederen direct na ontvangst op in de koeling

---

BEWAREN VAN VOEDSEL

- Geschild, gesneden of geprakt fruit wordt afgedekt.
  - Gekoelde producten worden onder 7°C bewaard.
  - Een interne verbruik datum (ivd) wordt na het openen, de bereiding of het ontdooien van producten genoteerd.
  - Gekoelde producten die langer dan dertig minuten buiten de koelkast zijn geweest, worden weggegooid.
  - Etenresten worden afgesloten bewaard en kruimels worden opgeruimd.
  - Leg een thermometer boven in de koelkast. De temperatuur van de koelkast moet lager dan 7°C zijn, bij voorkeur 4°C. De temperatuur van de vriezer moet lager dan -18°C zijn. Houd de registratie van de koeling (koelkast) dagelijks bij.
  - Houd levensmiddelen en schoonmaakmiddelen van elkaar gescheiden.
  - Let op een goede scheiding tussen rauwe en bereide producten: rauwe producten onder in de koelkast en bereide producten bovenin de koelkast.
  - Maak koelkasten 1x per 2 weken schoon. Ontdooi de vriezer 1x per 3 maanden en maak hem schoon.
-

ONTDOOIEN

- Ontdooi diepvriesproducten altijd in de koelkast. Dit duurt wat langer maar door deze werkwijze bereikt de buitenzijde nooit een hogere temperatuur dan 7°C.
  - Gebruik voor snel ontdooien een magnetronoven.
  - Vries ontdooide producten niet meer in. Deze producten bevatten meestal veel micro-organismen. De altijd in het diepgevroren product aanwezige micro-organismen groeien zeer snel in ontdooide producten.
  - Bewaar ontdooide producten in een koelkast bij een temperatuur van 7°C of lager en bewaar de producten als ze uit de vriezer komen nooit langer dan 48 uur (2 dagen).
-

TEXTIEL

- Bij zichtbare verontreiniging en minimaal elk dagdeel wordt een schone handdoek, theedoek en vaatdoek gebruikt. Handdoeken bij de commode en in het toilet voor kinderen worden na elke verschoonronde vervangen.
- Bij zichtbare verontreiniging, na vuile kluisjes en minimaal elk dagdeel wordt een schone vaatdoek gebruikt.
- Textiel wordt op minimaal 40°C gewassen.

GROTE RISICO'S

VOEDSEL EN DRINKEN BEREIDEN

BEREIDEN VAN VOEDSEL

- Was de handen voor het aanraken van het voedsel, volgens de richtlijnen die beschreven zijn binnen dit beleid.
- Haal de producten zo kort mogelijk van tevoren uit de koeling.
- Zorg voor schoon keukenmateriaal en bereid het voedsel in een schone omgeving.
- Controleer de houdbaarheidsdatum voor gebruik. Schrijf bij het openen de datum op het product.
- Gebruik voor het pakken van kaas of vlees een schone vork, die alleen daarvoor gebruikt wordt. Gebruik voor zoet beleg schoon bestek.
- Groenten, zeker als die bestemd zijn om in salades rauw te verwerken, moeten goed worden gewassen. Dit is nodig om vuil als zand, stof, luis en ander ongedierte te verwijderen.
- Was fruit voor het schillen en snijden goed, ook al wordt het fruit geschild gegeten.
- Als wij het eten opdienen, maken wij gebruik van de keuken trolley.

VERHITTEN

Zorg bij de verhitting van voedingsmiddelen dat een kerntemperatuur wordt bereikt van minimaal 75°C. Pas dan bestaat de zekerheid dat alle (ziekteverwekkende) micro- organismen zijn gedood. Controleer de temperatuur van de bereide voeding door middel van een voedingstemperatuurmeter, voordat je het aan de kinderen geeft. Bij het opdienen moet het eten minimaal 60°C zijn.

OPWARMEN IN MAGNETRON

- Verdeel de gerechten in kleine, zo plat mogelijke porties.
- Voeg aan groente, aardappelen, vis en vlees 1 tot 2 eetlepels water toe om uitdrogen te voorkomen.
- Dek de schaal af met een deksel, bord of magnetronfolie. Zo blijft het vocht in de maaltijd en kan de maaltijd goed heet worden.
- Schep het eten tijdens het verwarmen 1 of 2 keer om. Ook al heb je een draaiplateau in de magnetron, nog steeds is goed roeren tussendoor belangrijk om de hitte te verdelen.
- Verhit het eten tot minimaal 75 graden Celsius.
- De professional kan er ook voor kiezen om de maaltijd op te warmen in de plastic bakjes van spoony. Ze maken hier gaatjes in zoals omschreven staat op de verpakking.

AFKOELEN EN BEWAREN VAN EEN WARME MAALTIJD

- Laat een warme maaltijd op het aanrecht in bakken afkoelen.
- Laat de warme maaltijd niet langer dan 2 uur buiten de koeling staan.
- Indien nodig, koel het warme eten dan actief af, door een waterdichte bak in een bak met koud water te plaatsen.
- Plaats gekoeld eten in de koelkast, voorzien van een datum van bereiding.
- Bewaar geen warme maaltijd die al eens is opgewarmd.

VERBRANDING

Wij hebben een open keuken. De keukenkasten zijn beveiligd en wij leren de kinderen dat de keuken geen speelplaats is. Ze mogen niet zonder toestemming of toezicht in de keuken. Als wij kook activiteiten doen, zal dit altijd onder begeleiding plaatsvinden.

Werkafspraken medewerkers

- Verbranding door (kookplaat) en pannen: kinderen mogen niet zonder toezicht in de keuken als er wordt gekookt of gebakken (workshop) Laat pan stelen naar achteren wijze, leer kinderen dat zij niet aan de kookplaat mogen komen. Momenteel hebben we geen kookplaat op de locatie van de BSO.
- Verbranding door oven: kinderen mogen niet in de keuken als de oven aanstaat en mogen ook niet aan de oven komen.
- Verbranding door waterkoker: Plaats de waterkoker zodat kinderen er niet bij kunnen, bindt het snoer eventueel op, laat nooit gekookt water in de waterkoker staan.

- Indien kinderen helpen met bijvoorbeeld de tafel afruimen komen zij alleen in de keuken onder begeleiding van een pedagogisch medewerker (en indien de oven niet aan staat)

Indien een kind ondanks de voorzorgsmaatregelen toch verbrand, koel de brandwond +- 10 minuten met lauw zacht stromend leidingwater, voorkom onderkoeling door alleen de brandwond te koelen. Verwijder alleen de kleren die niet aan de brandwond kleeft, waarschuw altijd een arts bij blaren, een aangetaste huid, brandwonden door elektrische of chemische verbranding, smeer niks op de brandwond, bedenk de brandwond met steriel verband of schone doek, geef het slachtoffer geen eten of drinken, breng het slachtoffer naar huisarts of ziekenhuis.

VEILIGHEID IN DE KEUKEN

Werkafspraken medewerkers

Scherpe messen en gevaarlijk materiaal staat opgeborgen, buiten bereik van kinderen.

BUITENSPEELPLEINEN (BUURT SPEELPLEKKEN)

Kinderen spelen graag in de natuur. De natuur daagt uit om te bewegen en te beleven. Kinderen hebben behoefte aan ruimte en vrijheid. Al spelend ontdekken zij de natuur en doen nieuwe ervaringen op. Samen of alleen, op hun eigen manier en in hun eigen tempo. In de natuur is van alles te zien, voelen, ruiken, proeven en horen. De natuur helpt kinderen zich te ontwikkelen op zintuiglijk, motorisch, sociaal en moreel gebied. Buiten wordt anders gespeeld dan binnen. Het vraagt andere vaardigheden van kinderen en biedt kinderen de mogelijkheid te ontdekken. Dit betekent ook dat buitenspeelpleinen andere risico's met zich meebrengt.

Om deze reden zijn er specifieke afspraken gemaakt om het buiten spelen zo veilig mogelijk te laten voorlopen, zonder de kinderen te belemmeren in hun ontdekkingstocht. De grondregel is dat de kinderen de aangewezen buitenspeelplaats (waar wij op dat moment spelen) niet zelfstadig mogen verlaten. Deze afspraak wordt ook met de kinderen gemaakt. Daarnaast houden de pedagogisch medewerkers altijd toezicht tijdens het buitenspeelplein, zij staan op strategische plekken waarbij zij de gehele speelplaats kunnen overzien. Voordat de kinderen buiten gaan spelen wordt de speelplaats gecontroleerd op defecten, afval en andere gevaarlijke situaties. Indien nodig worden deze verwijderd, afgezet of de afspraak met kinderen gemaakt dat zij hier niet in de buurt mogen komen.

BSO Poort Kids maakt gebruik van openbare speelplekken in de buurt, zoals bijvoorbeeld diverse schoolpleinen en speeltuinen. Pedagogisch medewerker neemt ten alle tijden één EHBO-kistje mee en de presentielijst. De pedagogisch medewerkers maken met de kinderen de afspraak tot waar zij mogen spelen. De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud van de buitenspeelruimte. Indien er een gevaarlijke omgeving is zal BSO Poort Kids dit melden bij de gemeente.

Indien het kind zich toch verwond tijdens het buitenspeelplein ondanks alle voorzorgsmaatregelen, laat het kind dan beoordelen door een EHBO gecertificeerde medewerker om te beoordelen welke stappen genomen dienen te worden: zelf behandelen (bij kleine schade) , contacteren van huisarts voor advies (bij twijfel) , bezoeken van huisarts , kind overbrengen naar eerste hulp of direct 112 bellen.

KLEINE RISICO'S

VEILIG BEREIKEN VAN DE BUITENSPEELPLAATS

Buitenspeelplein naast de BSO:

De pedagogisch medewerkers en de kinderen lopen in een rij naar de buitenspeelplaats toe. Hierbij dienen zij over een weg te steken, maar dit gebeurt te allen tijde veilig en onder toezicht! Kinderen die nog niet verkeersvaardig zijn (4-jarigen bijvoorbeeld) lopen naast de pedagogisch medewerker zodat de pedagogisch medewerker extra toezicht kan houden.

BUITENSPEELMATERIAAL

Speelmateriaal moet in Nederland aan de strenge eisen van de Warenwet voldoen. Het verplichte CE-merk geeft echter geen garantie dat het speelmateriaal altijd volkomen veilig is. Het assortiment speelgoedartikelen en speeltoestellen is dermate groot en wisselt zo vaak en snel, dat het zeker belangrijk blijft om het speelgoed en speeltoestellen voor aanschaf nauwkeurig te bekijken. Als de BSO buiten gaat spelen nemen zij een beperkt aantal buitenspeelmateriaal mee, denk hierbij aan ballen, stoepkrijt, springtouwen, stepjes etc.

De speeltoestellen waarvan de kinderen gebruik maken worden onderhouden door de gemeente. Indien er gebreken worden geconstateerd tijdens de inspectie van pedagogisch medewerkers voor gebruik van de buitenspeelplaats dan zal de leidinggevende in contact treden met de gemeente. Daarnaast zal de pedagogisch medewerker indien het speeltoestel gevaar oplevert de afspraak met kinderen maken dat zij geen gebruik mogen maken van het speeltoestel. De pedagogisch medewerker heeft extra aandacht voor de kinderen bij de schommel, zij leert de kinderen dat zij niet bij de schommel in de buurt mogen komen als er iemand op zit.

Afspraak met kinderen:

Gebruik het speelmateriaal waar het voor bedoeld is. Breng kapot speelmateriaal terug naar de pedagogisch medewerkers. Als er iemand op de schommel zit niet in de schommel ruimte gaan staan. Naast de schommel wachten op je beurt. Schommelen doen wij op onze billen.

BUITENSPEELGOED EN SPELEN MET DE BAL EN STEPJES

Buiten spelactiviteiten en spelen met een bal en stepjes zijn ontzettend leuke activiteiten voor kinderen. Op een speelplaats met nog veel andere kinderen en verschillende soorten spel kan dit echter wel zorgen voor kleine ongelukjes. Om deze reden zijn er regels opgesteld.

Afspraken met kinderen

- Balspelletjes en steppen doen wij op de plaats die daarvoor bestemd of aangewezen is door de pedagogisch medewerker. Wij kijken goed uit voor andere kinderen en laten ons helpen als we het nog een beetje moeilijk vinden. Wij kijken goed voor ons, zodat wij niet tegen andere kinderen en/of straatmeubilair opbotsen.

INSECTEN EN TEKEN

Buiten zijn er insecten. Uiteraard kan er niet worden voorkomen dat kinderen door een insect worden gebeten. Het risico dat kinderen worden gebeten, kan wel worden geminimaliseerd. Daarom zijn de volgende werkafspraken gemaakt.

Werkafpraak medewerkers

- Zie erop toe dat kinderen beschermende kleding dragen bij wandelingen in bossen.
- Controleer kinderen op teken en tekenbeten als ze rondom struiken hebben gespeeld.
- Beperk in de buitenruimte zoet eten en drinken.
- Maak plakkerige handen en monden tijdens buiten spelende kinderen direct schoon.

Tekenbeet

Indien een kind wordt gebeten door een teek, wordt deze zo snel mogelijk verwijderd met behulp van een tekenpincet of tekenlepel. Na verwijdering van de teek moet het wondje direct worden gedesinfecteerd. Markeer de plek van de beet vervolgens in de vorm van een pijl met een pen. Uiteraard dien je in de overdracht naar ouders te vermelden dat het kind is gebeten door een teek. Daarnaast dient de datum van de beet genoteerd te worden bij de kind gegevens.

Wespensteek

Indien een kind door een wesp is gestoken; Koel de plaats van de steek met een nat kompres of een coldpack. Gebruik eventueel een zalf tegen de huidirritatie, bijvoorbeeld zalf met menthol, Aloë Vera of Calendula (gebruik volgens bijsluiting). Neem contact op met de huisarts als de steekplaats erg dik wordt.

BUITEN SPELEN IN DE ZON

Huidkanker is de meest voorkomende vorm van kanker in Nederland. Jaarlijks horen ruim 50.000 Nederlanders dat ze huidkanker hebben. Dat waren er tien jaar geleden 28.000. Huidkanker is meestal een gevolg van uv-straling. Te veel uv-straling beschadigt eerst de huidcellen. De huid kleurt dan rood door verbranding. Jaren later kan huidkanker het gevolg zijn.

Waarom bescherming voor kinderen extra belangrijk is:

Voor kinderen kunnen beschadigingen door uv-straling uit zonlicht nare gevolgen hebben. Hun huidcellen zijn extra kwetsbaar. Bij kinderen in de groei gaat de celdeling zo snel, dat niet alle beschadigde huidcellen zich kunnen herstellen, voordat ze zich weer gaan delen. In beschadigde cellen ontstaan 'littekens', die kinderen hun leven lang met zich meedragen. Aan de buitenkant is dat niet te zien, want de beschadigingen zitten diep in de huidcellen. Hoe meer 'littekens', hoe groter de kans dat een kind op latere leeftijd huidkanker krijgt. Daarom is bescherming tegen de zon zo belangrijk, juist voor kinderen. Om te voorkomen dat de kinderen verbranden zijn er diverse afspraken.

Werkafpraak medewerkers

- Houd kinderen tussen 12.00 en 15.00 uur zoveel mogelijk uit de zon.
- Laat kinderen niet te lang in zwemkleding lopen.
- Trek ze op tijd een T-shirtje aan of laat het kind uv-werende kleding dragen.
- Een petje of zonnehoed helpt om hoofd en gezicht te beschermen.
- Smeer het kind een halfuur voordat het naar buiten gaat in met een zonnebrandcrème met beschermingsfactor SPF 30 of hoger.
- Herhaal het insmeren elke twee uur of vaker bij sterke transpiratie of na het zwemmen en afdrogen.
- Vraag ouders op zomerse dagen hun kind thuis al in te smeren (tijdens vakantiedagen).

- Buitenspelen en buitenactiviteiten vinden waar mogelijk plaats in de schaduw.
- Daarnaast wordt bij warm weer extra water aangeboden (om de 1,5 a 2 uur) om uitdrogingsverschijnselen te voorkomen.
- Indien een kind ondanks de voorzorgmaatregelen oververhit of uitgedroogd raakt volg dan het hitte protocol.

BUITEN SPELEN IN DE KOU

Buiten spelen is gezond, ook wanneer het koud is. Echter is het van belang om goede afspraken te maken om te voorkomen dat kinderen onderkoeld of op een andere manier gewond raken.

Werkafpraak medewerkers

- Beperk de duur van het buitenspelen bij extreem lage temperaturen.
- Inspecteer bij vrieskou altijd eerst de speelplaats op gladde plekken, alvorens de kinderen naar buiten te laten gaan.
- Attendeer kinderen eventueel op gladde plekken.
- Zorg dat kinderen altijd alle buitenkleding dragen die zij hebben meegekregen, denk hierbij aan muts, wanten en sjaal.
- Trek kinderen die met onvoldoende warme kleding zijn gebracht reservekleding aan, anders kunnen ze niet mee naar buiten

---

PLANTEN EN BLOEMEN

Enkele planten en bloemen zijn giftig voor kinderen. Zie tevens het overzicht giftige planten en bloemen. De pedagogisch medewerker leren de kinderen dat zij geen planten mogen eten alsmede welke planten er eventueel giftige zijn

Afspraken met kinderen:

Wij zitten niet aan planten en eten geen planten.

GROOT RISICO:

ZWEMACTIVITEIT MET BSO KINDEREN

Met de kinderen van de BSO kunnen er zwemactiviteiten worden ondernomen, denk hierbij een uitstapje naar een strandje. Als er een zwemactiviteit wordt ondernomen met de BSO wordt er een aangepast kind leidster ratio aangehouden. Voor kinderen die geen zwemdiploma bezitten, geldt er een BKR van één volwassenen op twee kinderen. Voor kinderen met zwemdiploma, geldt er een BKR van één volwassenen op vier kinderen. Kinderen zonder zwemdiploma dragen ten alle tijden zwembandjes of een zwemvest.

Werkafpraak medewerkers:

- Kinderen mogen onder geen beding zonder toezicht in het water zijn.
- Als pedagogisch medewerkers ga je ten alle tijden met de kinderen waar jij op dat moment verantwoordelijk voor bent het water in. De kinderen zijn hooguit 2 meter van jou verwijderd.
- Met kinderen zonder zwemdiploma wordt nooit het diepe water betreden, hier blijf je mee in het kinderbadje of kindergedeelte, waar zij kunnen staan. Dit kindergedeelte is minimaal afgebakend door bijvoorbeeld een ballenlijn.
- Als er een zwemactiviteit in een zwembad wordt ondernomen, beschikt het zwembad ten alle tijden over een zwembadmeester of juf.
- Onderneem alleen een zwemactiviteit met kinderen waar ouder expliciet toestemming hebben gegeven voor een zwemactiviteit.
- Maak vooraf gezamenlijk met de kinderen duidelijke afspraken voordat je het water betreedt.

Indien een kind ondanks alle voorzorgsmaatregelen verdrinkt, start direct reanimatie en laat een collega 112 bellen.

Stappenplan: controleer ademhaling , indien deze er niet is onderneem de volgende stappen:

1. maak luchtweg vrij door hoofd iet snaar achter te kantelen, kijk voel en luister nogmaals
2. beadem 5 keer mond op mond/neus
3. controleer naar tekenen van leven
4. ontbreken deze start met hartmassage met de twee-vinger techniek
5. frequentie 15 keer hartmassage , twee keer beademen.

UITSTAPJES BIJ DE BSO

Bij BSO Poort Kids kunnen de pedagogisch medewerkers een uitstapje met de kinderen maken. We bezoeken bijvoorbeeld een museum of een andere kindgerichte locatie voor een activiteit. Aangezien we het belangrijk vinden om met de kinderen naar buiten te gaan, hebben we een aantal voorwaarden opgesteld waaraan wandelingen en uitstapjes moeten voldoen. Het informeren en toestemming krijgen van ouders is een belangrijk onderdeel. Verder wordt de beroepskracht-kindratio' te alle tijde in acht genomen. Indien er een ongeval plaatsvindt laat het kind dan beoordelen door een medewerker EHBO-certificaat. Indien het een ernstig ongeval betreft volg dan het stappenplan ongevallen.

KLEINE RISICO

UITSTAPJES

Vorbereiding van een uitstapje

Om de veiligheid tijdens een uitstapje te garanderen, is een goede voorbereiding van belang. De pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor het voorbereiden van het uitstapje en het klaarleggen van alle benodigde materialen.

Werkafpraak medewerkers

De volgende stappen moeten ondernomen worden voor het uitstapje.

De voorbereiding van het uitstapje:

- Wat voor uitje er ook gepland is, zorg dat de eindbestemming kind veilig is.
- Hoe is het vervoer geregeld (overzicht reisschema)? Zorg ook dat je collega's op de hoogte zijn van het reisschema en de looproutes.
- Maak een kostenberekening van het uitje. Zorg dat je vooraf voldoende geld meeneemt.
- Maak een lijst met welke kinderen er meegaan.
- Maak een lijst met welke pedagogisch medewerker er verantwoordelijk is (mentor) voor welk kind.
- Beschikken alle kinderen over een toestemmingsformulier uitstapjes? Zo niet, laat ouders deze alsnog tekenen.

Klaarmaken van de uitjestas. In deze tas moeten de volgende spullen zitten:

- Het 'beleid over vermissing kinderen'
- Presentielijst
- Kind informatie (allergieën, telefoonnummers van ouders etc.)
- Gecontroleerde EHBO-doos
- Toiletpapier, plastic pedaalemmerzak
- Drinken en eten voor de kinderen
- Voldoende geld voor het uitstapje
- Mobiele telefoon
- Reservekleding
- Zonnebrandcrème, indien nodig

Vorbereidingen vlak voor vertrek:

- Kaartjes voor kinderen zijn voorzien van naam van de kinderopvang en mobiel nummer.
- Alle kinderen eerst laten plassen
- De kinderen met jas en schoenen laten verzamelen op de groep of in de entree.
- De pedagogisch medewerker maakt de groepjes bekend bij de kinderen.
- De pedagogisch medewerker maakt de regels van het uitje aan de kinderen bekend.
- De kinderen maken 2 aan 2 een rij.
- De pedagogisch medewerker neemt de uitjestas en de mobiele telefoon mee.

Op de plek van bestemming:

- Wij lopen met z'n allen naar een "meetingpoint".
- Er worden duidelijke afspraken gemaakt tussen pedagogisch medewerkers, volwassenen en kinderen onderling, die betrekking hebben op het samenkomen, eten, het samenlopen van de subgroepen, het toiletteren en de vertrektijden.
- Een andere volwassenen (ongediplomeerd) loopt altijd onder begeleiding van een gediplomeerde medewerker.
- De groepjes mogen afzonderlijk de plek verkennen.

Overige afspraken:

- Raakt er een kindje kwijt dan treedt het beleid 'vermissing' in werking.
- Zorg dat je kinderen geregeld telt (ongeveer om de 15 minuten).
- Zorg voor voldoende drink, eet en plasmomenten.
- Ga gezamenlijk naar het toilet.

GROTE RISICO'S

KINDEREN VERVOEREN

Het kan voor komen, bijvoorbeeld tijdens uitstapjes, bij het ophalen van kinderen van school of tijdens een wandeling, dat wij kinderen vervoeren. Dit kan lopend zijn, maar ook met de auto, met of met het openbaar vervoer. Er zijn voor elk vervoersmiddel dat binnen onze BSO gebruikt kan worden werkafspraken gemaakt.

Openbaar vervoer

Werkafpraak medewerkers

- Bij het gebruik van het openbaar vervoer worden kinderen in het vervoersmiddel allemaal bij elkaar geplaatst op stoelen.
- Mochten er niet voldoende zitplekken zijn, vraag overige personen dan om op te staan voor de veiligheid van de kinderen.
- Tijdens het instappen en uitstappen worden kinderen geteld. Daarbij gaat er één volwassenen als eerste het vervoer in. Deze volwassene helpt de kinderen te gaan zitten. Eén volwassenen stapt als laatste in. Dit geldt ook tijdens het uitstappen.

Lopen

Werkafpraak medewerkers

- Kinderen lopen in een rij twee aan twee naar de opvang. Er loopt één pedagogisch medewerker vooraan en één pedagogisch medewerker achteraan.
- Kinderen steken als één groep de weg over, bij voorkeur bij een stoplicht. Mocht deze niet aanwezig zijn, dan steken zij over een zebraad. Steek in ieder geval nooit over tussen auto's.
- De pedagogisch medewerker bepaalt wanneer de kinderen over mogen steken en niet de kinderen.
- Kinderen mogen niet vooruitrennen.
- Kinderen die nieuw zijn of moeite hebben met de deelname aan verkeerssituatie, geven de pedagogisch medewerkers een hand.

Auto of autobus

Werkafpraak medewerkers

De kinderen worden uitsluitend met auto's of busjes vervoerd die apk gekeurd zijn en waarbij geldige WA- en inzittendenverzekering is afgesloten. Er worden maximaal zoveel kinderen vervoerd als toegestaan is voor het vervoersmiddel. Alle kinderen kleiner dan 1,35 meter zitten in of op een goedgekeurd autostoeltje of zittingverhoger, altijd met de gordel om (wettelijk verplicht). De kinderzitjes en zittingverhogers worden op de voorgeschreven manier in het voertuig bevestigd. Goedgekeurde autostoeltjes hebben een oranje keuringslabel met ECE/R44 erop, er zijn 3 typen:

- Babyautostoel (0-13 kilo)
- Kinderautostoel (13-18 kilo)
- Zittingverhoger (vanaf 18 kilo tot 1.35).

VERMISSING TIJDENS EEN ACTIVITEIT BIJ DE BSO

BSO Poort Kids onderneemt activiteiten buiten de BSO locatie. Je kunt hierbij denken aan uitstapjes naar een kinderboerderij, het park of een speeltuin in de buurt. Er is een beleid over uitstapjes opgesteld, om het maken van uitstapjes zo veilig mogelijk te maken. Echter kan er nooit worden uitgesloten dat er tijdens een uitstapje een kind wordt vermist. Indien een kind wordt vermist tijdens het uitstapje, worden de volgende stappen ondernomen:

1. Meld je collega dat je een kind mist. Draag de zorg van de andere kinderen over aan je collega, zodat jij je kunt richten op het vermiste kind.
2. Neem een telefoon mee, zodat je bereikbaar bent, mocht het kind weer terecht zijn.
3. Blijf kalm en denk helder na. Wanneer heb je het kind voor het laatst gezien? Wat was het kind aan het doen? Waar zou het mis kunnen zijn gegaan?
4. Bekijk eerst goed alle plekken van de locatie waar je bent. Roep ondertussen het kind. Kijk ook op plaatsen waar kinderen zich kunnen verbergen of op plekken waar het kind erg enthousiast over was. Het kan voorkomen dat een kind zich verstopt en dan in slaap valt.
5. Zoek vervolgens buiten op de plekken waar het kind gevaar zou kunnen oplopen (water, putten, verkeerswegen, parkeerplaatsen etc.) Roep de naam van het kind tijdens het zoeken.
6. Vraag aan voorbijgangers of zij een kind hebben gezien.
7. Na 15 minuten zoeken wordt de politie gebeld: 0900 – 8844 of (112)
8. Noteer de naam van de politiefunctionaris en zodra het bekend is, de naam van de politiefunctionaris die als contactpersoon aangewezen is.
9. Blijf zoeken naar het kind en houd in de gaten of je de politie ziet.
10. De politie zal je vragen stellen over de situatie en het signalement van het vermiste kind.
11. Houd contact met je collega's en de locatie. Werk goed samen met de politie.
12. De directie zal contact opnemen met de ouder(s) en/of verzorger(s), wanneer het kind na 15 minuten zoeken nog niet gevonden is.
13. Tijdens een uitstapje zal een of meerdere personen vanuit de locatie worden gestuurd om de andere kinderen mee terug te nemen naar de kinderopvang. Er blijven te allen tijde minstens twee pedagogisch medewerkers achter om het kind te zoeken.
14. Als het kind gevonden is, informeer je de politie als deze ingeschakeld is en vervolgens alle andere betrokkenen die weten dat het kind vermist is.
15. Ga na wat de reden voor de vermissing was, zodat een herhaling voorkomen kan worden.

KINDEREN OPHALEN VAN SCHOOL

KLEINE RISICO'S

KINDEREN OPHALEN VAN SCHOOL

De BSO verzorgt het ophalen van de kinderen van school. De medewerkers, vrijwilligers of stagiaires van de BSO halen de kinderen van school en brengen ze naar de buitenschoolse opvang. Dit gebeurt op een veilige en verantwoorde manier.

Tijdens het ophalen van de kinderen neemt de medewerker de volgende dingen mee:

- Ophaallijst
- Controleer de afmeldingen
- Telefoonlijst ouders
- Mobiel zodat je bereikbaar bent voor collega
- Beleid vermissing

Werkafpraak medewerkers:

- Wees op tijd aanwezig bij de scholen.
- Let op dat de kinderen al hun spullen meenemen (jassen, tassen).
- Verzamel op de afgesproken tijd en haal zo nodig jongere kinderen uit de klas.
- Tel alle kinderen voordat je op weg gaat naar de kinderopvang.
- Mis je een kindje zonder afmelding, vraag dan eerst aan de leerkracht of hij het kindje heeft gezien. Mocht het kindje die dag wel op school zijn geweest, start dan met zoeken van het kindje. Kijk op het schoolplein, vraag klasgenootjes of zij weten waar het kindje is etc. Mocht er geen duidelijkheid komen over waar het kind is, of wordt het kindje niet gevonden, dan treedt het beleid vermissing in werking.
- Een kind mag niet zonder vooraankondiging bij een vriendje gaan spelen.
- Een kind mag niet zonder vooraankondiging naar een verjaardagsfeestje.
- Een kind mag niet met een andere volwassen dan de ouder mee naar huis, tenzij vooraf door de ouder gemeld. De persoon kan eventueel meelopen naar de BSO, waarna de pedagogisch medewerker contact opneemt met de ouder.
- Volg de instructies omtrent vervoer, die zijn beschreven binnen dit beleid

---

GROTE RISICO'S

VERMISSING TIJDENS HET OPHALEN VAN KINDEREN VAN SCHOOL

De BSO haalt de kinderen op van school. Soms kan het gebeuren dat kinderen om onduidelijke redenen niet aanwezig zijn of niet naar de afgesproken verzamelplaats komen. De pedagogisch medewerker heeft te allen tijde een kloppend ophaalschema bij zich met daarbij afmeldingen voor de desbetreffende dag.

Het is van uiterst groot belang om te weten waar het kind is en of het kind veilig is, alvorens de pedagogisch medewerker en kinderen de school verlaten.

Indien een kind wordt vermist tijdens het ophalen uit school worden de volgende stappen ondernomen:

1. [Meld je collega dat je een kind mist](#). Draag de zorg van de andere kinderen over aan je collega, zodat jij je kunt richten op het vermiste kind. Indien je alleen de kinderen ophaalt, worden de kinderen meegenomen terwijl je de stappen doorloopt.
2. [Neem een telefoon mee](#), zodat je bereikbaar bent mocht het kind weer terecht zijn.
3. [Vraag de leerkracht van het desbetreffende kind of het kind op school is geweest die dag](#). Soms zijn kinderen ziekgemeld op school maar is de buitenschoolse opvang niet op de hoogte gesteld. De samenwerking tussen leerkracht en pedagogisch medewerkers is cruciaal. Vraag de leerkracht of hij/zij het kind heeft horen praten over een verjaardagsfeestje, het ophalen door opa/oma of het spelen bij andere kinderen.
4. [Vraag vriendjes en vriendinnetjes](#) van het kind op school of zij weten waar het kindje is.
5. [Vraag de leerkrachten om te helpen zoeken](#).

6. Bekijk eerst goed alle plekken van de locatie waar je bent. Roep ondertussen het kind. Kijk ook op plaatsen waar kinderen zich kunnen verbergen. Het kan voorkomen dat een kind zich verstopt en dan in slaap valt.
7. Zoek vervolgens buiten op de plekken waar het kind gevaar zou kunnen oplopen (water, putten, verkeerswegen, parkeerplaatsen etc.) Roep de naam van het kind tijdens het zoeken.
8. Bel ouders om te vragen of het kind wellicht door iemand anders is opgehaald. Vertel tevens dat je de ouders op de hoogte zal houden van de situatie.
9. Vraag aan voorbijgangers of zij een kind hebben gezien.
10. Na 15 minuten zoeken wordt de politie gebeld: 0900 – 8844.
11. Noteer de naam van de politiefunctionaris en zodra het bekend is, de naam van de politiefunctionaris die als contactpersoon aangewezen is.
12. Blijf zoeken naar het kind en houd in de gaten of je de politie ziet.
13. De politie zal je vragen stellen over de situatie en het signalement van het vermiste kind.
14. Houd contact met je collega's en de locatie. Werk goed samen met de politie.
15. De directie zal contact opnemen met de ouder(s) en/of verzorger(s). Wanneer het kind na 15 minuten zoeken nog niet gevonden is.
16. Als het kind gevonden is, informeer je de politie als deze ingeschakeld is en vervolgens alle andere betrokkenen die weten dat het kind vermist is.
17. Ga na wat de reden voor de vermissing was, zodat een herhaling voorkomen kan worden.

VERMISSING TIJDENS HET ALLEEN LOPEN VAN SCHOOL NAAR DE BSO OF HET ALLEEN LOPEN VAN DE BSO NAAR HUIS

Wanneer ouders hier schriftelijk en expliciet toestemming voor geven, mogen kinderen boven de 8 jaar van de kinderopvang alleen naar de opvang lopen of alleen naar huis lopen. Dit brengt echter wel risico's met zich mee. Zo is er minder oog voor vermissing, wanneer het is gebeurd en op welke locatie. Dit maakt het zoeken van een kind lastiger. Belangrijk is dat wanneer een kind alleen van school naar de BSO mag lopen, het zich eerst dient te melden bij de pedagogisch medewerker alvorens hij/zij gaat lopen naar de opvang.

Indien een kind wordt vermist tijdens het alleen lopen worden de volgende stappen ondernomen:

1. Meld je collega dat je een kind mist. Draag de zorg van de andere kinderen over aan je collega, zodat jij je kunt richten op het vermiste kind.
2. Neem een telefoon mee, zodat je bereikbaar bent mocht het kind weer terecht zijn.
3. Vraag vriendjes en vriendinnetjes van het kind op school of op het buurtspeeltuintje of zij weten waar het kindje is.
4. Loop de route van het kind zelf. Roep ondertussen het kind. Kijk ook op plaatsen waar kinderen zich kunnen verbergen. Het kan voorkomen dat een kind zich verstopt en dan in slaap valt.
5. Zoek vervolgens buiten de route op de plekken waar het kind gevaar zou kunnen oplopen (water, putten, verkeerswegen, parkeerplaatsen etc.). Roep de naam van het kind tijdens het zoeken. Kijk vervolgens op plekken waar het kind heen gelopen kan zijn. Dit kan een plek zijn waar hij vaker speelt of vriendjes en vriendinnetjes heeft.
6. Vraag aan voorbijgangers of zij een kind hebben gezien.
7. Na 15 minuten zoeken wordt de politie gebeld: 0900 – 8844.
8. Noteer de naam van de politiefunctionaris en zodra het bekend is, de naam van de politiefunctionaris die als contactpersoon aangewezen is.
9. Blijf zoeken naar het kind en houd in de gaten of je de politie ziet.
10. De politie zal vragen stellen over de situatie en het signalement van het vermiste kind.
11. Houd contact met je collega's en de locatie. Werk goed samen met de politie.
12. De directie zal contact opnemen met de ouder(s) en/of verzorger(s), wanneer het kind na 15 minuten zoeken nog niet gevonden is.
13. Als het kind gevonden is, informeer je de politie als deze ingeschakeld is en vervolgens alle andere betrokkenen die weten dat het kind vermist is.
14. Ga na wat de reden voor de vermissing was, zodat een herhaling kan worden voorkomen

HOOFDSTUK 4: OVERIGE VEILIGHEID & GEZONDHEID EN HYGIËNERISICO'S

DIVERSE GEVAREN BIJ DE BSO

Bij de BSO zijn er een reeks aan risico's. Denk hierbij aan grensoverschrijdend gedrag van een pedagogisch medewerker, het niet naleven van wet- en regelgeving of het meegeven van een kind aan een onbevoegde. Om deze reden zijn er nog een aantal aanvullende afspraken gemaakt binnen dit beleid.

Werkafspraken pedagogisch medewerkers en houder:

- Leef het beroepskracht-kindratio altijd na. Medewerkers, leidinggevende zijn allen verantwoordelijk voor het naleven van het beroepskracht-kindratio en dienen elkaar aan te spreken als dit niet klopt.
- Laat onbekenden nooit zonder toestemming de locatie betreden. Bij elk kind is vastgelegd wie het kind mag ophalen. Sluit de voordeur ten alle tijden (haakje), zodat onbekende niet ongewenst toegang tot de opvang kunnen krijgen.
- Er wordt alleen opengedaan voor de mensen die bekend zijn bij BSO. Mocht er een vreemde voor de deur staan dan zal de medewerker naar de deur toelopen. Hierbij wordt eerst gekeken waarvoor de persoon komt, bijvoorbeeld een rondleiding, indien de reden van bezoek is vastgesteld zal deze persoon pas toegelaten worden tot de BSO.

DIEREN

Dieren hebben een grote aantrekkingskracht op kinderen. Vaak willen zij graag dieren aaien, voeren en bekijken. Dit is natuurlijk ontzettend leuk en goed voor de ontwikkeling van de kinderen, echter kunnen kinderen door contact met dieren in aanraking komen met ziekteverwekkers die de dieren met zich meedragen. Daarnaast kan een kind gezondheidsklachten krijgen door allergenen die van de dieren afkomen, zoals huidschilfers. Om een bezoek veilig en gezond te laten verlopen wordt binnen de organisatie gewerkt met de volgende werkafspraken.

Werkafspraken medewerkers:

- Zorg bij bezoek aan dieren voor voldoende begeleiding.
- Houd toezicht op de kinderen in aanwezigheid van dieren.
- Als dieren gevoerd worden, let dan op dat dit voorzichtig gebeurt.
- De pedagogisch medewerker ziet erop toe dat kinderen na contact met dieren hun handen goed wassen.
- Dieren worden alleen toegelaten binnen de BSO als uit een inventarisatie blijkt dat er geen kinderen zijn met een allergie voor huisdieren.

SCHOONMAAK

Een goede schoonmaak is van groot belang om het verspreiden van ziekteverwekkers zo veel mogelijk te beperken. Naast het binnenmilieu optimaal houden, is een goede schoonmaak een van de belangrijkste dingen om te zorgen voor een gezonde omgeving. Bij de BSO wordt er altijd 'nat' schoongemaakt en gestoft, zodat stof niet opnieuw in de lucht komt. Om ervoor te zorgen dat alles optimaal wordt schoongemaakt, wordt er gewerkt met de schoonmaaklijst. Op de schoonmaaklijst staan alle werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd om te zorgen voor een gezonde leefomgeving.

Naast het vastleggen van de frequentie van de schoonmaakwerkzaamheden, zijn er een aantal uitgangspunten.

- Bij handmatig stofwissen worden stofbindende doeken gebruikt. Bij voorkeur wordt er met een natte doek gestoft.
- Indien er wordt gestofzuigd, wordt er extra geventileerd.
- Er worden geen grote schoonmaakwerkzaamheden verricht als de kinderen in de ruimte zijn.

GROTE RISICO'S

ONGEVALLLEN

Ongelukken waarbij kinderen betrokken zijn, zijn emotioneel voor zowel de medewerkers als het gewonde kind. Alle kinderen hebben wel eens builen en blauwe plekken, maar veel daarvan kunnen, net zoals de meer ernstige verwondingen, worden voorkomen. Naast het treffen van de preventieve maatregelen, is het van belang te weten wat te doen bij ongevallen waarbij een kind betrokken is. In sommige situaties zoals verstikking, verbranding of ernstige bloeding, kan hulp van levensbelang zijn.

Wat te doen bij calamiteiten en ernstige ongelukken:

1. **Op gevaar letten** Tref eerst veiligheidsmaatregelen voor de medewerker, de overige kinderen en voor het slachtoffer. Laat bij voorkeur het kind liggen, maar als het noodzakelijk is, leg het slachtoffer op een veilige plaats.
2. **Nagaan wat er is gebeurd en daarna wat het slachtoffer mankeert** Probeer erachter te komen wat er is gebeurd door het kind aan te spreken of de omstanders te vragen. Als u alleen bent, roept u om hulp zodat iemand u kan assisteren.
3. **Het slachtoffer geruststellen** Ieder kind heeft iemand nodig die hem opvangt en geruststelt. Hij is vaak geschrokken en voelt zich angstig. Blijf in de directe nabijheid van het kind, wees rustig en zorgzaam.
4. **Zorgen voor deskundige hulp** Blijf bij voorkeur zelf bij het slachtoffer en laat iemand anders zo snel mogelijk deskundige hulp waarschuwen. Dat kan de ambulancedienst zijn via 112 of de eigen (huis)arts. Als u deskundige hulp waarschuwt via het centrale alarmnummer 112, krijgt u eerst contact met een meldkamer waar u duidelijk om een ambulance moet vragen.

Het volgende moet doorgegeven worden:

- *Uw naam*
- *Plaats waarheen de hulp moet komen*
- *Beschrijf het ongeval; wat is er gebeurd?*
- *Meld dat het om een kind/kinderen gaat, vermeld de leeftijd erbij*
- *Beschrijf de toestand van het kind. Meld wanneer het kind beademd of gereanimeerd wordt*

Laat de melder daarna naar u terugkomen om u te informeren. **Laat het gewonde kind nooit alleen!**

Ga in principe niet met een kind dat iets ernstigs heeft, alleen op weg. U kunt zich dan namelijk niet concentreren op het verkeer. De toestand van het kind kan ook verslechteren tijdens de rit, waardoor de hulpverlening wordt bemoeilijkt.

5. **Registreer het ongeval** Vul een ongevallenregistratieformulier in.

OMGANG MET BLOED

In bloed kunnen virussen en ziektes aanwezig zijn, die bij aanraking overdraagbaar zijn. Om deze reden is het noodzakelijk hygiënisch te werk te gaan met bloed. Mocht er bij een ongelukje bloed vrijkomen, dan wordt er als volgt met bloed omgegaan.

Werkafpraak medewerkers:

- Draag wegwerp handschoenen bij het aanraken of opruimen van bloed.
- Gooi deze direct weg na gebruik en was de handen met water en zeep.
- Was textiel met bloed op 60°C.
- Indien er bloed gemorst is, dep het bloed weg met papier, schoon water en allesreiniger.
- Droog daarna het oppervlak en desinfecteer met desinfecterend middel.
- Laat drogen aan de lucht.

WONDVERZORGING

Het kan voorkomen dat een kindje een wondje heeft, dat tijdens de opvang bij de kinderopvang verzorgd moet worden of ontstaan is. Het is belangrijk om hygiënisch te werk te gaan. Niet alleen om overdracht van bacteriën te voorkomen, maar vooral ook om de wond zo snel mogelijk te laten genezen. Mocht er sprake zijn van wondverzorging, dan worden de volgende werkafspraken gevolgd.

Werkafspraken medewerkers:

- Dep pus/wondvocht voordat het gaat lekken met bijvoorbeeld een wattenstaafje. Dek wondjes af met een waterafstotende pleister.
- Materialen en oppervlakken die verontreinigd zijn met pus of wondvocht reinig je direct met een reinigingsmiddel en daarna dient het oppervlak gedesinfecteerd te worden.
- Desinfecteer alleen als er éérs is schoongemaakt. Desinfecterende middelen werken onvoldoende als iets nog vuil is.
- Was je handen voor wondverzorging, na wondverzorging en na aanraking van pus of wondvocht.

BINNENMILIEU

Het binnenmilieu is de leefomgeving binnenin een gebouw. Een gezond binnenmilieu wordt gecreëerd door een schone lucht, een aangename temperatuur en een aangenaam geluidsniveau. Als er *onvoldoende* aandacht is voor het binnenmilieu dan kan dit zorgen voor gezondheidsklachten, stress bij medewerkers en kinderen en snellere verspreiding van ziekteverwekkers. Een goed binnenmilieu draagt dus bij aan het beperken van de overdracht van ziektekiemen.

Binnen de BSO nemen wij met betrekking tot het binnenmilieu diverse werkafspraken in acht om op deze wijze het binnenmilieu zo optimaal mogelijk te houden. Een gezond binnenmilieu kenmerkt zich doordat de lucht schoon en fris is en deze lucht weinig stofdeeltjes en ziekteverwekkers bevat. Daarnaast is er een juiste temperatuur, wordt de lucht steeds ververst en is het vochtbalans goed.

Het vervuilen van het binnenmilieu wordt onder meer veroorzaakt door materialen, mensen en kinderen, kleding en tijdens het schoonmaken. In dit beleidsplan geven wij duidelijk aan hoe wij het binnenmilieu optimaliseren maar ook zo optimaal en zo gezond mogelijk houden. De richtlijnen zoals deze hieronder uiteen zijn gezet, gelden voor alle ruimtes waar kinderen in verblijven.

Werkafspraken medewerkers:

Om het binnenmilieu optimaal te houden verversen wij de lucht. Verblijfsruimte heeft voldoende voorzieningen om te ventileren.

Ventileren doen wij op twee manieren:

- Ventileren: door middel van ramen, roosters, deuren, ventileren wij de groepsruimte.
- Luchten: dit is in een zeer korte tijd (ongeveer 15 minuten) het verversen van alle vervuilde binnen lucht. Dit doen wij door ramen en/of deuren wijd open te zetten.

Om het binnenmilieu goed te kunnen observeren, maken wij gebruik van een thermometer. In de ruimte waar kinderen verblijven, is een thermometer aanwezig. De thermometer geeft de temperatuur aan. De temperatuur wordt tweemaal daags gecontroleerd en is in de verblijfsruimte niet lager dan 17°C en nooit hoger dan 25°C.

In de verschillende ruimtes worden temperatuurschommelingen van meer dan 5°C voorkomen. Als de temperatuur oploopt tot meer dan 25°C, wordt er volgens een hitteprotocol gewerkt. Hierin zijn onder andere afspraken opgenomen met betrekking tot het gebruik van een binnen airco bij hoge temperaturen. Naast de temperatuur geeft de thermometer tevens de luchtvochtigheid weer. De luchtvochtigheid wordt in groepsruimte dagelijks gecontroleerd en is tussen de 30% en 70%. Oorzaken van een te hoge luchtvochtigheid zoals lekkages worden direct bestreden.

Ventilatiegedrag wordt aangepast als de activiteit daarom vraagt. Naast het controleren van de temperatuur en luchtvochtigheid kun je ook de hoeveelheid kooldioxide meten in de lucht. Deze drie factoren samen geven aan hoe 'gezond' het binnenmilieu is.

Het meten doen wij met een CO2 meter.

- Bij een CO2-gehalte lager dan 800 PPM is er sprake van een goede luchtkwaliteit.
- Een CO2-gehalte lager dan 650 ppm indiceert een zeer goede luchtkwaliteit.
- Indien de CO2-gehalte hoger dreigt te worden dan 800 ppm start de pedagogisch medewerker al met extra ventileren, door bijvoorbeeld een extra raam open te zetten.
Bij concentraties hoger dan 1000 ppm moet meer geventileerd worden. Ramen van de groepsruimte worden op dit moment opengezet.
- Bij 1200 ppm en hoger is het CO2-gehalte veel te hoog en moeten er direct grote ventilatiemaatregelen worden getroffen. Mocht dit voor komen, dan wordt er gelucht. Tijdens het luchten worden alle beschikbare ramen en deuren zo wijd mogelijk worden opengezet.

Er wordt op de volgende momenten extra geventileerd:

- Er wordt extra geventileerd tijdens en na bewegingsspelletjes of tijdens stofzuigen.
- Gedurende de nacht wordt geventileerd (roosters).
- Tijdens het gebruik van een stofzuiger of droge wisser wordt gelucht.

Door rekening te houden met de inrichting, de materialen en de schoonmaak in de binnenruimte kan het binnenmilieu worden verbeterd.

Om die reden hebben wij enkele aanvullende werkafspraken omtrent inrichting en materialen.

- Er worden alleen vloerkleden gebruikt die makkelijk te reinigen zijn.
- Bloemen met een sterke geur en planten met harige bladeren worden verwijderd.
- Er worden geen wierookstokjes, kaarsen, waxinelichtjes, olie, gel, enz. gebrand.
- Meubilair is van dien aard dat een efficiënte schoonmaak mogelijk is.
- In ruimtes met kinderen worden geen spuitbussen (verf, haarlak en luchtverfrissers) gebruikt.
- Tijdens knutselen wordt alleen lijm op waterbasis gebruikt.
- In ruimtes met kinderen wordt geen wasbenzine, terpentine, verf, verfbijsmiddel of andere chemicaliën met oplosmiddelen gebruikt.
- Na verfwerkzaamheden wordt extra gelucht tot de verflucht verdwenen is.
- Er worden geen sterk geurende producten gebruikt.

Een effectieve en goede schoonmaak draagt tevens bij aan een gezond binnenmilieu. De medewerkers zijn gezamenlijk verantwoordelijk en zijn op de hoogte van het belang van een goede hygiëne en een goed binnenmilieu.

HOOFDSTUK 5: GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

PEDAGOGISCH MEDEWERKERS

Als een volwassene gaat werken als pedagogisch medewerker (zowel als beroepskracht, stagiaire alsmede vrijwilliger en andere betrokkenen volwassenen), dan gaan wij ervan uit dat hij of zij dit doet vanuit zijn of haar liefde voor kinderen. Helaas kan het voorkomen dat een volwassene grensoverschrijdend gedrag vertoont. Het gaat hierbij om ongewenste aanrakingen die niet passen binnen de normen en waarden van onze organisatie. Van een corrigerende tik tot zeer ernstig grensoverschrijdend gedrag zoals seksueel misbruik, dit wordt niet geaccepteerd.

Wij hopen ten eerste dat er binnen onze kinderopvangorganisatie nooit sprake zal zijn van grensoverschrijdend gedrag door een volwassene. Echter dienen wij er wel rekening mee te houden dat er personen in de wereld zijn die in staat zijn binnen de kinderopvang te werken en grensoverschrijdend gedrag te vertonen. Om deze reden hebben wij diverse maatregelen genomen om de kans op grensoverschrijdend gedrag binnen onze organisatie te minimaliseren. Door het vierogenprincipe, kennis en kennis bevordering, een open aanspreekcultuur, de vormgeving van het gebouw alsmede de werving en selectie wordt de kans op grensoverschrijdend gedrag geminimaliseerd.

VIEROGENPRINCIPE

Bij de BSO hechten wij veel waarde aan de veiligheid van de kinderen. U vertrouwt immers u dierbaarste aan ons toe, hoewel het vier ogen principe niet wettelijk verplicht is binnen de BSO is hanteren wij zichtbaarheid voor de omliggende burgers. De kinderen en pedagogisch medewerkers gaan altijd herkenbaar naar buiten door middel van een hesje of jasje van de BSO. Bij misverstanden kunnen de omstanders contact opnemen met de BSO. Het pand beschikt over een raampartij aan beide kanten waardoor iedereen op elk moment naar binnen kan kijken. Ook de voordeur heeft grote ramen waardoor mensen die langslopen naar binnen kunnen kijken. Daarnaast is de voorkeur dat er meestal wordt gewerkt met twee medewerkers gewerkt. Als de bezetting laag is en de medewerker alleen mag staan, is er bij voorkeur een stagiaire of de houder aanwezig om het vier-ogen-principe te bekrachtigen.

KENNIS EN KENNIS BEVORDERING

De kennis van pedagogisch medewerkers kan helpen om grensoverschrijdend gedrag te beperken. Indien de pedagogisch medewerker kennis heeft van de signalen die kunnen duiden op grensoverschrijdend gedrag door een collega, kan zij opvallend gedrag constateren en hierop actie ondernemen. Het gedrag is enerzijds ontoelaatbaar, maar kan anderzijds ook wijzen op nog schadelijker gedrag, bijvoorbeeld seksueel misbruik. Als alle werkzame personen binnen een kinderopvangvoorziening dit risico herkennen en erkennen, kan dit preventief werken. Om deze reden wordt er binnen BSO Poort Kids gewerkt volgens de Meldcode Kindermishandeling en Grensoverschrijdend gedrag en volgen de medewerkers minimaal één keer per jaar bijscholing omtrent het onderwerp kindermishandeling. Hierbij is de omgang met collega's die grensoverschrijdend gedrag vertonen een verplicht onderwerp.

Daarnaast is er binnen de kinderopvang een aandachtfunctionaris. De aandachtfunctionaris heeft een centrale rol in de stappen rond het signaleren en handelen bij vermoedens van kindermishandeling. Deze persoon is alert in het signaleren, handelen en delen van zorg. Daarnaast is de persoon verantwoordelijk voor contact met externe partijen, zoals bijvoorbeeld Veilig Thuis. Als laatste is de aandachtfunctionaris binnen de kinderopvang verantwoordelijk voor het continu gedragen houden van de meldcode kindermishandeling en zorgdragen voor juiste bijscholing voor de pedagogisch medewerkers. Bij BSO Poort Kids is S. Weerwind de aandachtfunctionaris.

CULTUUR BINNEN DE KINDEROPVANG

Door een open aanspreekcultuur binnen de BSO te creëren, ontstaat de mogelijkheid om collega's op prettige manier aan te spreken. Deze open aanspreekcultuur kenmerkt zich door een positieve sfeer, waar het geven van feedback normaal en mogelijk is. De pedagogisch medewerkers binnen BSO Poort Kids worden gestimuleerd om elkaar feedback te geven. Wij vragen de pedagogisch medewerkers feedback te geven aan collega's indien hij of zij opvallend gedrag ziet, een niet-pluisgevoel krijgt of iets gewoonweg niet prettig voelt.

Bij het geven van feedback zijn er een aantal regels:

1. Neem de tijd om te bedenken wat je wilt zeggen.
2. Spreek in de ik-vorm.
3. Beperk je feedback tot datgene dat nu is opgevallen.
4. Beschrijf je eigen gevoel.
5. Beschrijf het effect van het gedrag op jou.
6. Geef feedback doormiddel van de 4 G's.

Feedback geven door middel van de 4 G's:

Gedrag	vertel eerst welk gedrag je hebt gezien
Gevolg	vertel wat het gevolg van dit gedrag is
Gevoel	vertel welk gevoel het bij je oproept
Gewenst	vertel welk gedrag je graag zou willen zien

Het belangrijkste is dat een pedagogisch medewerker nooit blijft zitten met een 'niet-pluisgevoel'. De medewerker moet zich te allen tijde vrij voelen om het 'niet-pluisgevoel' te kunnen uitspreken tegen de collega zelf of de houder van de BSO.

VORMGEVING KINDEROPVANG

De bouwkundige vormgeving van de locatie kan bijdragen om de kans op grensoverschrijdend gedrag te beperken. Door de locatie zo in te delen dat het gemakkelijk is om in de groepsruimte naar binnen te kijken en zoveel mogelijk verborgen hoeken te beperken, oftewel aandacht te besteden aan transparantie, is het mogelijk om de kans op grensoverschrijdend gedrag te beperken. Een pedagogisch medewerker heeft zo immers nog minder de kans zichzelf af te zonderen of buiten beeld te staan van een collega. Bij BSO Poort Kids kun je deze transparantie terugvinden in het volgende:

- Hoge ramen naar de buitenzijde van het pand, waardoor voorbijganger de ruimte inzien waar de kinderen worden opgevangen.
- De locatie bestaat uit 1 groepsruimte waar idealiter altijd met twee medewerkers wordt gewerkt (en een stagiaire). Er zijn geen verstopplekken.

WERVING EN SELECTIE

Als laatste is de manier van werving en selectie een belangrijk aandachtspunt om grensoverschrijdend gedrag te beperken. Het is immers van belang om te weten wie de nieuwe medewerker is. Om deze reden worden er binnen een sollicitatieprocedure altijd referenties nagetrokken, ook bij werkervaring in het buitenland. Hierbij wordt te allen tijde gevraagd naar een organisatie en niet naar een specifiek persoon. Als laatste zal er tijdens het sollicitatiegesprek te allen tijde gevraagd worden wat de reden van vertrek of ontslag is bij de vorige werkgever. Ook wordt er indien er een gat in het CV is, gevraagd wat de persoon in deze periode heeft gedaan. Een kandidaat is niet verplicht op deze vragen te antwoorden.

Indien de medewerker na deze stappen in aanmerking komt om te komen werken bij BSO Poort Kids, zal er voordat een arbeidscontract wordt overeengekomen of de medewerker op de groep wordt ingezet als pedagogisch medewerker een verklaring omtrent gedrag worden aangevraagd. Op het formulier wordt ingevuld dat de verklaring wordt aangevraagd op de aspecten 84 en 86. Vervolgens zal er een koppeling worden gemaakt in het personenregister kinderopvang. Indien de nieuwe medewerker reeds is opgenomen in het personenregister kinderopvang kan na de totstandkoming van de koppeling een arbeidscontract worden afgesloten.

Voor verdere informatie over grensoverschrijdend gedrag en de signalen en stappen die worden ondernomen indien er een sterk vermoeden bestaat van grensoverschrijdend gedrag door een medewerker, verwijzen wij naar de meldcode kindermishandeling en de handleiding meldcode kindermishandeling die wij binnen de kinderopvang gebruiken.

GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG KINDEREN ONDERLING

SEKSUEEL GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG TUSSEN KINDEREN ONDERLING

De seksuele ontwikkeling is een onderdeel van de ontwikkeling van een kind naar volwassenheid. Binnen de BSO hebben wij dus tevens te maken met deze ontwikkeling en het gedrag dat bij deze ontwikkeling komt kijken. Door op een goede manier aandacht te besteden aan deze ontwikkeling en op een goede manier bij te dragen aan deze ontwikkeling, kan worden voorkomen dat kinderen grensoverschrijdende seksuele handelingen verrichten.

Kinderen die naar een BSO toegaan, moeten in de eerste plaats altijd fysiek veilig zijn en zich veilig voelen. Dit geldt ook op het gebied van seksualiteit. Afhankelijk van hun leeftijd en situatie hebben zij hierbij ondersteuning nodig van de pedagogisch medewerker. Deze ondersteuning en begeleiding kan alleen geboden worden als er kennis is van de seksuele ontwikkeling van het kind en welke gedragingen hierbij normaal zijn. Daarom wordt bij de scholing met betrekking tot de meldcode kindermishandeling, altijd aandacht besteed aan dit onderwerp.

Daarnaast wordt er gewerkt met de handleiding meldcode kindermishandeling, waarin informatie te vinden is over de seksuele ontwikkeling van een kind. Deze documenten geven antwoord op vragen als: 'Wanneer wordt er gesproken van seksueel grensoverschrijdend gedrag?' en 'Welke stappen dienen er genomen te worden als er seksueel grensoverschrijdend gedrag heeft plaats gevonden binnen de BSO?'

PESTEN

Ook pesten is een vorm van grensoverschrijdend gedrag. Helaas komt pesten nog vaak voor. Binnen BSO Poort Kids wordt pesten niet getolereerd. Wij willen voor elk kind een veilige basis zijn, een plek waar zij graag naartoe komen en waar voor iedereen de sfeer prettig is. Om deze reden is er binnen dit beleid beschreven hoe wij omgaan met pesten.

Wat is pesten?

In een veilige omgeving kun je te plagen, vervelende grapjes maken of een begin van pesten nooit helemaal uitsluiten. Je kunt er als pedagogisch medewerker samen met de kinderen wel voor zorgen dat het niet langdurig pesten of 'herhaald geweld' wordt. Er wordt over pesten gesproken als het gedrag valt onder onderstaande voorwaarden:

- Pesten gebeurt systematisch. Wie gepest wordt, staat herhaaldelijk en over een lange periode bloot aan pesterijen. Dat in tegenstelling tot plagen. Plagen is onschuldig en blijft eerder eenmalig.
- Bij pesten is de machtsverhouding ongelijk. De pester is steeds sterker dan de gepeste. De gepeste kan zich moeilijk verdedigen tegen degenen die pesten.
- Er ontstaat lichamelijke, materiële en/of geestelijke schade.
- Het gaat vaak om dezelfde pester(s), die het op een slachtoffer gemunt hebben
- De pester weet meestal heel goed dat het om pesten gaat, maar gaat er bewust mee door.
- Plagen is vaak incidenteel, onbezonnen en spontaan negatief gedrag, waarbij humor een rol kan spelen. Het herhaaldelijke en langdurige karakter ontbreekt hierbij. Het plagen speelt zich af tussen twee kinderen of groepen die min of meer gelijk zijn. Pesten wordt gekarakteriseerd door het feit dat er sprake is van herhaaldelijke, negatieve acties naar een persoon, die meestal ook niet gelijk is aan de pester(s). Wat het slachtoffer ook doet, het is nooit goed. Op de achtergrond is er vaak een zwijgende groep kinderen bij betrokken. Zij vormen het publiek van de pester, waar hij zijn succes aan afmeet.

Signalen van pesterijen

Als pedagogisch medewerker op de groep dien je waakzaam te zijn op de signalen van pesten. Denk hierbij aan buitensluiten, herhaaldelijk zogenaamd leuke opmerkingen maken over iemand in de groep, een kind continu ergens de schuld van geven, briefjes doorgeven, opmerkingen maken over kleren of uiterlijk, bezittingen afpakken of kapot maken, schelden of schreeuwen, een bijnaam gebruiken en tegenwoordig ook het negatief uiten over een persoon op sociale media of het uithalen van beschadigende 'grapjes' op sociale media. Indien de pedagogisch medewerker signalen van pesten opvangt, is het aan de pedagogisch medewerker om het stappenplan pesten in werking te stellen.

Stappenplan pesten

1. Signaleer pesten en/of het kindje vertelt dat het gepest wordt.
2. Ga met de groep een groeps gesprek aan over pesten.
3. Kies er eventueel voor om de pester, het slachtoffer en de passieve pesters apart te spreken.
4. Bespreek de situatie met de ouders van de betrokken kinderen en maak afspraken over hoe er verder gehandeld zal worden.
5. Houd de situatie in de gaten en bespreek regelmatig met slachtoffer hoe het nu gaat.
6. Zoek hulp bij externe organisaties als het niet lukt om het pestgedrag onder controle te krijgen.

Pesten voorkomen

Wat wellicht nog veel belangrijker is, is de manier hoe pesten kan worden voorkomen. Dit doen wij concreet op de groep door:

- Agressie houden we binnen de perken door te bewegen (uitlaatklep).
- Sporten in competitieverband binnen de workshops. De kinderen leren omgaan met regels en winnen en verliezen.
- Sporten zonder competitie binnen de workshops. Kinderen leren dat niet alles draait om winst en verlies.
- Meegeven van waarden en normen.
- Kinderen veel verantwoordelijkheid geven.
- In gesprek gaan met kinderen over pesten. Buitensluiten doen wij niet.
- Pedagogisch medewerkers geven zelf positief leiding.

AGRESSIE:

Helaas kan het voorkomen dat er agressie op de kinderopvang plaatsvindt. In de vorm van schelden, pesten maar helaas ook slaan, schoppen of bijten. Bij BSO Poort Kids is agressie in welke vorm dan ook ten strengste verboden. De pedagogisch medewerkers bespreken regelmatig met de kinderen de juiste gedragsvormen en welk gedrag wel en niet gewenst is. Indien een kind ondanks de voorzorgsmaatregelen en de begeleiding van de pedagogisch medewerker agressief gedrag uit zal de pedagogisch medewerker het kind corrigeren op de wijze waarop dit beschreven staat in het pedagogisch beleidsplan.

HOOFDSTUK 6: VEILIGHEID TIJDENS CALAMITEITEN

ACHTERWACHTREGELING

Het kan voor komen dat een pedagogisch medewerker alleen in het pand aanwezig is. Dit is bijvoorbeeld het geval tijdens het openen en/of sluiten, bij een lage kindbezetting of tijdens vakantieperiodes. Als een pedagogisch medewerker alleen aanwezig is op locatie wordt het BKR (buiten de drie uren regeling om) niet overschreden. Dit betekent dat een pedagogisch medewerker, nooit met meer dan het wettelijk toegestane op te vangen kinderen per pedagogisch medewerker, alleen in het pand aanwezig is. Indien er slechts één pedagogisch medewerker wordt ingezet, dient er te allen tijde een achterwacht beschikbaar te zijn. Deze persoon moet bij calamiteiten binnen 15 minuten bij de kinderopvang kunnen zijn. Deze persoon is tijdens de opvangtijden waarbij een pedagogisch medewerker alleen staat, altijd telefonisch bereikbaar. Bij BSO Poort Kids zijn de volgende personen achterwacht:

Achterwacht	Telefoonnummer	Afstand tot KO	Beschikbare dagen
M.A	06-48717170	10 minuten	Maandag t/m vrijdag gedurende openingstijden
S.W	06-23698257	10 minuten	Maandag t/m vrijdag gedurende openingstijden

KINDER-EHBO

Hoewel wij het zoveel mogelijk proberen te voorkomen, gebeuren er soms ongevallen op de kinderopvang. Een deel van deze ongevallen zijn ongevallen die horen bij het opgroeien, zoals het vallen met het leren fietsen op een driewieler, of het struikelen over de eigen voeten. Ongeacht de reden van het ongeval, kan het voorkomen dat een kind gewond raakt. Soms is een kus en een knuffel van een pedagogisch medewerker voldoende zorg om het gewonde kind te verzorgen en weer lekker te laten spelen.

Soms is het kind echter zo gewond geraakt, dat het nodig is dat het kind verdere verzorging krijgt. Het juist en adequaat handelen hierbij is van groot belang. Om dit te kunnen is het noodzakelijk dat het kind behandeld kan worden door een persoon die een certificaat kinder-EHBO heeft behaald. Binnen onze kinderopvang is er gedurende de openingstijden te allen tijde ten minsten één medewerker aanwezig met een kinder-EHBO.

Naam	EHBO	Bedrijf
M A	Geldig tot 13-03-2027	Het oranje kruis
SW	Geldig tot 24-09-2027	Het oranje kruis
C.T	Geldig tot 22-12-2027	Het oranje kruis
J.R	Geldig tot ~~25-03-2028~~	Het oranje Kruis

De medewerkers krijgen altijd de benodigde bijscholing, zodat hun certificaat geldig blijft. Dit is tevens in ons scholingsplan opgenomen.

HOOFDSTUK 7: IMPLEMENTATIE, ACTUALISATIE EN EVALUATIE

IMPLEMENTATIE EN GEDRAGEN HOUDEN

Een belangrijk onderdeel van het beleid veiligheid en gezondheid is de manier hoe de pedagogisch medewerkers dit beleid uitvoeren in de praktijk. De implementatie van het beleid veiligheid en gezondheid maar met name ook het gedragen houden en de kennis van medewerkers optimaal te houden is daarbij een zeer belangrijk aspect.

IMPLEMENTATIE BELEID VEILIGHEID EN GEZONDHEID

Dit beleid veiligheid en gezondheid is in januari 2024 opgesteld

Gezien het een geheel nieuw beleid is, dient het opnieuw geïmplementeerd te worden, dit zal vanaf April – Mei 2024 plaatsvinden. Hiervoor worden de volgende stappen ondernomen:

1. De medewerkers zijn in eerste instantie betrokken bij het opstellen van het beleid veiligheid en gezondheid. Door eerst individueel de discussielijsten in te vullen en vervolgens met elkaar te discussiëren over wat er binnen de kinderopvang een belangrijk aandachtspunt of een groot of klein risico is, is het eerste bewustzijn gecreëerd. Tevens komt aan de hand van deze discussielijsten het beleid veiligheid en gezondheid tot stand.
2. Nadat het beleid is geschreven, is er een bijeenkomst waarbij het beleid veiligheid en gezondheid wordt geïmplementeerd. Binnen deze bijeenkomst wordt het beleid veiligheid en gezondheid gepresenteerd. Er wordt gesproken over de inhoud van het beleid, maar met name ook over de wijzingen die er zijn en welke gevolgen dit heeft voor het handelen van de pedagogisch medewerkers.
3. Na het informatieve gedeelte wordt er gewerkt met een werkvorm. Afhankelijk van het team zal er worden gekozen voor een quiz, een toets of 'stickering', waarbij medewerkers door het pand heen post-its opplakken met werkregels die gelden voor het desbetreffende voorwerp.
4. Binnen de vergadering krijgt elke medewerker een deel van het beleid toegewezen, waarvoor een werkinstructie gemaakt moet worden. Het is de bedoeling dat de werkinstructie een uit het oog springende samenvatting is van het beleid. Deze werkinstructies kunnen vervolgens worden opgehangen in bijvoorbeeld de ruimtes, het personeelstoilet of worden uitgedeeld als geheugensteuntje. Dit kan tijdens een workshop/ vergadering of bijvoorbeeld een studiedag.

Voorbeelden werkinstructies:

Nadat het beleid is geïmplementeerd, is het van groot belang dat het beleid in de praktijk wordt uitgevoerd en dat de pedagogisch medewerkers de kans krijgen om hun kennis te optimaliseren en het geheugen op te frissen. Om deze reden wordt er binnen de teamvergaderingen altijd aandacht besteed aan een van de beleidsstukken van de organisatie. Daarnaast controleert de leidinggevende door middel van observatie en het vragen stellen aan de pedagogisch medewerkers gedurende de werkzaamheden op de groep, of het beleid voldoende gedragen wordt. Om te waarborgen dat alle beleidsstukken worden besproken binnen de vergaderingen en er een controle wordt uitgevoerd door de leidinggevende, is er een jaarplanning.

JAARPLANNING:

2026

Januari	Februari	Maart
<i>Pedagogisch Beleidsplan</i>	Beleid V&G	Meldcode
April	Mei	Juni
Pedagogisch Beleidsplan Controle leidinggevende beleid V&G	Beleid V & G Meldcode kindermishandeling <i>Uitvoering VG-aanpassingen bespreken</i>	Pedagogisch beleidsplan
Juli	Augustus	September
Beleid V & G Pedagogisch beleid Controle leidinggevende uitvoering beleid V&G	Ontruimingsplan	Pedagogisch beleidsplan
Oktober	November	December
Meldcode kindermishandeling Controle leidinggevende uitvoering beleid V&G	Beleid V & G	Beleid V & G <i>Discussie veilige en gezonde kinderopvang (discussielijsten)</i>

EVALUATIE EN ACTUALISATIE

Elke teamvergadering vindt er een korte evaluatie plaats ten aanzien van het beleid veiligheid en gezondheid. Dit wordt o.a. gedaan door middel van de ongevallenregistratie en de gevaarlijke-situaties-registratie. Momenteel zijn er geen openstaande acties.

Mochten er acties zijn dan wordt onderstaande schema ingevuld om ervoor zorg te dragen dat actie in kaart wordt gebracht en er een passende oplossing komt. Dit kan ofwel door een aanpassing in het beleid en de handelingswijze van medewerkers ofwel door aanpassing van het pand en / of materialen.

Actie	
Locatie:	
Beoogde realisatie datum:	Datum gerealiseerd
Verantwoordelijke:	
Voortgang:	
Bijzonderheden:	

ONGEVALLLEN REGISTRATIE:

In dit beleid is er gekeken naar (mogelijke) gevaren en hoe ongevallen voorkomen kunnen worden. Om nieuwe gevaren duidelijk in beeld te krijgen, is het belangrijk om een ongevallenregistratie bij te houden. De groep heeft een 'Registratieformulier ongevallen' liggen. Op het ongevallenregistratieformulier worden ongevallen genoteerd. Er wordt genoteerd wat er gebeurd is, of er letsel is en hoe erg het letsel is. Het ongevallenregistratieformulier wordt ingevuld voor ongevallen binnen BSO Poort Kids, in de buitenruimte en tijdens uitstapjes. Tijdens de maandelijkse vergaderingen wordt de ongevallenregistratie bekeken en besproken. Indien nodig wordt het beleid veiligheid en gezondheid aangepast.

GEVAARLIJKE-SITUATIE-REGISTRATIE

Naast de ongevallenregistratie is er een registratie van gevaarlijke situaties. De pedagogisch medewerker vult deze in, indien zich een gevaarlijke situatie heeft voorgedaan, maar het kind niet daadwerkelijk letsel heeft opgelopen. Ook deze registraties worden maandelijks besproken in de teamvergadering. Indien nodig wordt het beleid veiligheid en gezondheid aangepast.

JAARLIJKSE EVALUATIE

Naast de maandelijkse evaluatie aan de hand van de registratieongevallen en registratie-gevaarlijke-situaties, is er tevens ook een jaarlijkse evaluatie. Deze vindt plaats in december. Aan de hand van de discussielijsten gaat elke pedagogisch medewerker goed kijken naar de eigen groepsruimte. Hierbij wordt aangegeven wat grote risico's, kleine risico's en locatie specifieke risico's zijn en welke risico's een aandachtspunt zijn. Vervolgens zal er een begeleide discussie plaatsvinden in de teamvergadering van december. Er wordt samen geëvalueerd of het beleid overeenkomt met de risico's die er zijn ingeschat. Tevens wordt er gekeken of de huidige werkafspraken nog steeds voldoende zijn om het risico te minimaliseren. De jaarlijkse evaluatie is een totale evaluatie, waarbij het beleid veiligheid en gezondheid verder aangepast en geactualiseerd kan worden op alle onderwerpen.

ACTUALISATIE BIJ WIJZIGINGEN

Indien er een werkwijziging, verbouwing of aanschaf van nieuw materiaal wordt gedaan, zal het beleid veiligheid en gezondheid altijd – indien nodig – worden aangepast, zodat het altijd een actueel beleid is.

INFORMEREN BETROKKENEN

Om een gedragen beleid te houden en te bewerkstellen dat alle betrokkenen op de hoogte zijn van het beleid veiligheid en gezondheid, op de voor hun belangrijke onderdelen is informatieoverdracht van belang. Stagiaires, vrijwilligers, pedagogisch medewerker en andere werknemers van BSO Poort Kids kunnen het beleid ten alle tijden inzien op locatie in de mappen.

STAGIAIRES EN VRIJWILLIGERS:

Stagiaires en vrijwilligers nemen indien zij beschikbaar zijn deel aan de teamvergadering waarin het beleid veiligheid en gezondheid wordt besproken. Hierdoor krijgen zij dezelfde informatieoverdracht als pedagogisch medewerkers en wordt er gewerkt aan het gezamenlijk dragen en uitdragen van het beleid veiligheid en gezondheid. Mochten zij niet aanwezig kunnen zijn, dan zullen zij doormiddel van de notulen en een persoonlijk gesprek met de leidinggevende op de hoogte worden gesteld van de belangrijkste uitkomsten van de vergadering.

Het uitgangspunt is dat zowel stagiaires als vrijwilligers dezelfde informatieoverdracht krijgen als de pedagogisch medewerkers. Zij werken immers mee binnen BSO Poort Kids, waarbij zij zich aan dezelfde veiligheid en gezondheid richtlijnen dienen te houden. Tevens kan er binnen de begeleidingsgesprekken waarin wordt gesproken over het functioneren het beleid veiligheid en gezondheid worden besproken. Indien de stagebegeleider en/ of de leidinggevende opmerkt dat de stagiaire/ vrijwilliger niet volgens het beleid werk dan zal zij binnen dit gesprek uitleg krijgen van de werkafspraken, zodat zij zich hieraan in de praktijk kan houden.

OUDERS:

Ouders worden door middel van de informatiebrief in bijlage 4 op de hoogte gesteld van het beleid veiligheid en gezondheid. Daarnaast kunnen alle ouders ten alle tijden het beleid veiligheid en gezondheid digitaal opvragen en is deze zichtbaar op de website.

Als laatste worden ouders geïnformeerd doormiddel van de nieuwsbrief indien er in overleg met de oudercommissie aanpassingen zijn gemaakt in het beleid veiligheid en gezondheid.

NIEUWE MEDEWERKERS (PEDAGOGISCH MEDEWERKERS, HUISHOUDELIJK MEDEWERKER, KANTOOR MEDEWERKER, STAGIAIRES EN VRIJWILLIGERS)

Indien er een nieuwe medewerker bij BSO Poort Kids komt dient deze goed te worden ingewerkt op het beleid veiligheid en gezondheid. Bij BSO Poort Kids is de leidinggevende verantwoordelijk voor het overdragen van het beleid veiligheid en gezondheid aan nieuwe medewerkers. Voor aanvang van de eerste werkdag is er een individueel gesprek tussen de nieuwe medewerker en de leidinggevende waarbij zij de werkwijze van kinderopvang BSO Poort Kids kenbaar maakt. Hierin wordt onder andere de werkafspraken met medewerkers ten aanzien van beleid veiligheid en gezondheid besproken. Daarnaast ontvangt de nieuwe medewerker het beleid veiligheid en gezondheid alsmede de werkinstructie en het pedagogisch beleidsplan digitaal.

De nieuwe medewerker krijgt als opdracht de beleidsstukken te lezen. Op de groep/ in haar functie wordt de nieuwe medewerker begeleid door collega's, zij geven verder informatie, geven feedback op haar handelen en laten de werkwijze van BSO Poort Kids zien. Na de eerste werkweek volgt er wederom een gesprek met de leidinggevende hierin wordt de eerste werkweek geëvalueerd, is er de mogelijkheid voor de nieuwe medewerker om vragen te stellen, alsmede de ruimte om verder informatie over het beleid te geven indien dit in de praktijk nog niet naar behoren ging.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 DISCUSSIELIJST VEILIGHEID

Risico	Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
Verstikking						
Kind stikt door speelmateriaal, doordat het te klein is, een te lang koord bevat of kapot is			x			X
Verstikking door eten			x			X
Verstikking door een sieraad of verwondingen doordat het kind met het sieraad blijft haken aan bv. een speeltoestel			x			X
Verstikking door het koord van raamdecoratie	X					
Anders, namelijk:						
Vergiftiging						
	Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
Kind raakt vergiftigd door inname van giftige stoffen, zoals bestrijdingsmiddelen, schoonmaakmiddelen, sigaretten, muizengif, lotion etc.		x			X	X
Kind raakt vergiftigd doordat het toegang tot medicatie heeft		x			X	X
Kind raakt vergiftigd door planten en bloemen		x				x
Anders, namelijk:						
Verbranding						
	Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
Kind verbrandt zich aan warmwaterkraan			X			X

	Kind verbrandt zich aan thee van de pedagogisch medewerker		X			X	
	Kind verbrandt zich aan materialen in de keuken (waterkoker, magnetron, oven)		X			X	
	Kind verbrandt zich aan kookplaat of hete pan	X				X	
	Kind verbrandt zich aan verwarming	X					X
	Anders, namelijk:						
	<i>Er is geen kookplaat aanwezig</i>						
	<i>Infrarood verwarming</i>						
Valongelukken		Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
	Kind valt van trap			X			X
	Kind raakt gewond omdat het uitglijdt op de vloer, doordat deze nat, glad, onregelmatig of bezaaid met speelgoed is			X			X
	Kind valt tegen meubilair aan en raakt gewond of raakt gewond door defect van meubilair			X			X
	Anders, namelijk:						
Verdrinking		Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
	Kind verdrinkt in opblaaswembadje			X			
	Kind raakt ter water op het buitenterrein van de kinderopvang en verdrinkt		X			X	X
	Kind verdrinkt tijdens zwemactiviteit		X			X	X
	Anders, namelijk:						
Algemene veiligheid pand		Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind

Kind raakt gewond door ramen in het pand, doordat deze breken, beschadigd zijn of het kind hier doorheen valt			X		X	X
Kind valt uit open raam			X		X	
Kind raakt gewond door de deur, omdat de vingers ertussen zitten			X			X
Kind raakt gewond door elektriciteit, een elektrisch apparaat, snoeren of stopcontacten		X				X
Kind snijdt zich aan een scherp voorwerp, zoals een mes, kantoorartikel of schaar		X			X	
Kind raakt gewond doordat het de groep kan verlaten zonder begeleiding			X		X	
Kind raakt gewond doordat het de kinderopvang kan verlaten zonder begeleiding		X			X	
Anders, namelijk:						
Veilig buitenspelen	Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
Kinderen komen op de buitenspeelruimte in botsing met elkaar door rennen, fietsen of ander spel			X			X
Kind bezeert zich aan een speeltoestel zoals klimrek, zandbak, schommel of wip			X			X
Kind raakt gewond door afval op de buitenspeelruimte			X		X	
Kind raakt gewond door straatmeubilair, zoals picknicktafel, vuilnisbakken of fietsenrekken.			X			X
Kind raakt gewond door de omheining van de buitenspeelplaats, doordat het eronderdoor, overheen of doorheen klimt			X			X
Kind raakt gewond doordat het de buitenspeelplaats kan verlaten en op straat terecht komt			X			X
Anders, namelijk:						

Veilige uitstapjes en ophalen van school		Uit-gesloten	Groot	Klein	Aan-dachts-punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
	Kind raakt gewond tijdens vervoer door de kinderopvang		X			X	
	Kind raakt vermist buiten de kinderopvang		X			X	
	Kind wordt verwond door een dier, door bijten, krabben of verdrinking tijdens een uitstapje			X		X	
	Pedagogisch medewerkers weten niet hoe zij veilig een uitstapje kunnen maken met kinderen, waardoor kinderen onnodig in gevaar komen en/of gewond raken		X			X	
	Anders, namelijk:						
Veilige kinderopvang		Uit-gesloten	Groot	Klein	Aan-dachts-punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
	Het kind is niet veilig, doordat een pedagogisch medewerker of stagiaire ongewenste of seksuele handelingen kan verrichten			X		X	
	Het kind is niet veilig doordat een ander kind seksueel grensoverschrijdend gedrag vertoont richting het kind			X		X	
	Het kind is niet veilig doordat de houder niet zorgdraagt voor een verantwoord beleid veiligheid en gezondheid en de uitvoering hiervan			X		X	
	De situatie is niet veilig omdat er niemand met het certificaat Kinder-EHBO in het pand aanwezig is			X		X	
	Het kind raakt gewond omdat er bij calamiteiten niet of niet op tijd een achterwacht aanwezig is om de pedagogisch medewerker te ondersteunen			X		X	
	Het kind raakt gewond omdat de houder in wat voor vorm dan ook de Wet Kinderopvang niet opvolgt ten aanzien van het bkr			X		X	

	Het kind raakt gewond doordat onbekenden toegang hebben tot de kinderopvang			X		X	
	Het kind raakt vermist tijdens de opvang op de kinderopvang			X		X	
	Het kind raakt meerdere keren gewond op zelfde plek, doordat het beleid niet adequaat wordt aangepast			X		X	
	Locatie specifieke bijzonderheden	Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind

BIJLAGE 2 DISCUSSIELIJST GEZONDHEID EN HYGIËNE

Risico	Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk afspraken MW	Gedrag Regel
Handhygiëne						
Kind komt via niet gereinigde of onzorgvuldig gereinigde handen van de pedagogisch medewerker in contact met ziektekiemen		X			X	
Kind komt in contact met ziektekiemen doordat de pedagogisch medewerker de handen niet wast op de juiste momenten		X			X	
Ziektekiemen worden overgedragen via een ander kind dat met ongewassen of onzorgvuldig gewassen handen van het toilet komt		x				X
Anders, namelijk:						
Hoesthygiëne						
	Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
Kind komt via snot of gezamenlijk gebruik van een zakdoek in contact met ziektekiemen		X			X	
Kind komt in contact met ziektekiemen door hoesten of niezen van een ander kind		X				X
Anders, namelijk:						
Omgang met bloed en wondverzorging						
	Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
Kind komt door onhygiënische wondverzorging in contact met andermans bloed of wondvocht			X		X	
Anders, namelijk:						

Ziekte en contact met ziektekiemen		Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
	Kind komt in contact met ziektekiemen door een ziek kindje of een zieke pedagogisch medewerker		x			X	
	Kind komt via textiel van een ander kind in contact met ziektekiemen			x		X	
	Kind droogt uit door hitte of raakt onderkoeld door kou			x		X	
	Anders, namelijk:						
Toilethygiëne		Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
	Kind komt door gebruik van grote closetpot in contact met ontlasting of urine		X			X	X
	Anders, namelijk:						
Thermometer en zalf		Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
	Kind komt via koortsthermometer in contact met ziektekiemen			x		X	
	Kind komt in contact met ziektekiemen via zalf of crème			x		X	
	Anders, namelijk:						
Voedsel		Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
	Kind krijgt door het eten van onhygiënisch bereid voedsel ziektekiemen binnen		X			X	
	Kind krijgt gifstoffen of ziektekiemen binnen door het eten van bedorven voeding		X			X	
	Kind krijgt gifstoffen of ziektekiemen binnen door meegebrachte voeding			x		X	

	Kind krijgt gifstoffen of ziektekiemen binnen door een opgewarmde maaltijd		X			X	
	Kind krijgt gifstoffen of ziektekiemen binnen door een maaltijd die foutief is afgekoeld		X			X	
	Kind krijgt gifstoffen of ziektekiemen binnen door het foutief ontdooien van producten			x		X	
	Kind krijgt door gebruik andermans drinkbeker, fles of bestek ziektekiemen binnen			X		X	
	Anders, namelijk:						
Schoonmaak		Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
	Kind komt via textiel (vuile handdoek of verkleedkleden) in contact met ziektekiemen			x		X	
	Kind komt in contact met ziektekiemen, omdat de schoonmaak in het pand ontoereikend is			x		X	
	Kind komt via ongedierte of uitwerpselen van dieren in contact met ziektekiemen			x		X	
	Anders, namelijk:						
Dieren		Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
	Kind komt door bijten of krabben van een dier in contact met ziektekiemen			x		X	
	Kind verblijft in een ruimte met huisdieren die een allergie kunnen oproepen			X		X	
	Anders, namelijk:						
Binnenmilieu		Uit- gesloten	Groot	Klein	Aan- dachts- punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
	Kind verblijft in een ruimte waar het binnenmilieu ontoereikend is (te warm, te koud, afwijkende		X			X	

	luchtvochtigheid of een te hoge CO2-waarde)						
	Kind komt via planten, stoffering of textiel in aanraking met allergenen			x		X	
	Kind verblijft in een ruimte met een verbrandingsproduct of vluchtige stoffen		x			X	
	Kind krijgt schadelijk stoffen binnen via de ventilatievoorziening of airco			X		X	
	Anders, namelijk:						
Buiten milieu		Uit-gesloten	Groot	Klein	Aan-dachts-punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
	Kind komt via ontlasting in het zwemwater of vervuild zwemwater in contact met ziektekiemen			X		X	
	Kind komt via in de zandbak aanwezige ontlasting in contact met ziektekiemen			X		X	
	Kind wordt gebeten door een teek			x		X	
	Kind wordt gestoken door een wesp of bij			X		X	
	Kind loopt een zonnesteek op		x			X	
	Kind verbrandt door zon			x		X	
Medicijnen		Uit-gesloten	Groot	Klein	Aan-dachts-punt	Werk Afspraak MW	Gedrag regel kind
	Kind krijgt medicatie verkeerd toegediend		X			X	
	Kind krijgt bedorven medicament toegediend		X			X	
	Kind krijgt paracetamol zonder diagnose		x			X	

BIJLAGE 3 HITTEPROTOCOL

Hoewel het niet vaak voorkomt in Nederland, is het van belang om bewust te zijn van de risico's omtrent extreem warm weer. Warm weer kan leiden tot klachten als vermoeidheid, concentratieproblemen, duizeligheid en hoofdpijn. Daarnaast kunnen huidklachten optreden zoals jeuk en uitslag met blaasjes. Bij hitte kunnen kleine blaasjes en een jeukende rode huid ontstaan door het verstopt raken van zweetklieren, meestal onder kleding. Door uitdroging kunnen kramp, misselijkheid, uitputting, flauwte en bewusteloosheid optreden.

Kinderen zijn extra kwetsbaar voor hitte, omdat ze minder goed kunnen aangeven hoe het met ze gaat. Daarom zijn maatregelen belangrijk bij extreem warm weer. Pedagogisch medewerkers moeten weten hoe zij dienen te handelen als de temperatuur oploopt tot boven de 25°C.

Bij extreme hitte worden de volgende maatregelen genomen om de binnenruimte koel en behaaglijk te houden en minimaal onder 25°C:

- ✓ Zet zo min mogelijk lampen of apparaten aan.
- ✓ Zet ramen wijder open wanneer dit verkoelend is. Doe ze echter nooit allemaal dicht bij warmte, want ventileren blijft noodzakelijk.
- ✓ Ventileer 's nachts zoveel mogelijk extra. Doe dit vanaf het moment dat het buiten koeler is dan binnen.
- ✓ Laat de kinderen buiten blijven als het daar koeler is dan binnen (maar voorkom blootstelling aan direct zonlicht tussen 12.00 en 15.00 uur).

De volgende maatregelen worden buiten genomen tijdens extreem warm weer:

- ✓ Zorg voor schaduw bij de speelplaats.
- ✓ Doe geen spelletjes waarvan kinderen het te warm krijgen.
- ✓ Laat geen activiteiten uitvoeren met intensieve beweging of andere inspanning.

Daarnaast zijn er extra algemene maatregelen die genomen dienen te worden wanneer er sprake is van extreme hitte:

- ✓ Laat kinderen en beroepskrachten extra drinken en wacht niet op het dorstgevoel.

Ondanks deze maatregelen kan het voorkomen dat een kind een oververhit raakt of een zonnesteek oploopt.

Een kind dat oververhit is of een zonnesteek heeft opgelopen, heeft de volgende symptomen:

- Overmatig zweten, het slachtoffer ziet bleek
- Hoofdpijn, duizeligheid, braken
- Spierkrampen
- Snelle oppervlakkige pols
- Ernstige vermoeidheid, slap voelen, soms flauwvallen
- Bij handelingen gaat het kind duidelijk 'fouten' maken
- Heeft veel dorst

Wanneer een kind dergelijke symptomen vertoont, handel dan als volgt:

1. Leg het slachtoffer neer in een koele omgeving.
2. Laat het slachtoffer (niet te koud) water drinken.
3. Laat het slachtoffer rusten en geen inspanningen doen.
4. Dep met een spons het voorhoofd, hoofd en nek van slachtoffer met water. Indien mogelijk kun je op deze plaatsen natte, koude doeken leggen. Plaats het slachtoffer onder de lauwe douche als deze mogelijkheid er is.
5. Richt indien mogelijk de ventilator op slachtoffer.
6. Waarschuw een arts en overleg.
7. Bel direct 1-1-2 (of laat bellen) als de toestand niet snel verbetert of levensbedreigend wordt.

BIJLAGE 4 INFORMATIEBRIEVEN VOOR OUDERS

Beste ouders,

Welkom bij BSO Poort Kids,

Graag informeren wij u over de wet kinderopvang alsmede onze beleidsstukken. In Nederland is er een wet kinderopvang waarin de kwaliteitseisen en regels met betrekking tot de kinderopvang zijn beschreven. In opdracht van de gemeente controleert de GGD elke kinderopvangorganisatie. Tijdens deze inspectie inspecteert de inspecteur van de GGD of de kinderopvang voldoet aan de wet kinderopvang. Van de inspectie wordt er een inspectierapport opgesteld. Deze is voor iedereen inzichtelijk op www.landelijkregisterkinderopvang.nl, tevens kunt u een directe link naar de inspectierapporten van BSO Poort Kids op de website van onze kinderopvang vinden.

Om het werken naar de wet te waarborgen heeft BSO Poort Kids een aantal documenten opgesteld waarnaar het werkt. Het pedagogisch beleidsplan, waarin de pedagogische visie, de omgang met kinderen en de ontwikkelingsstimulering die wij kinderen in staan beschreven. Als laatste staat in het pedagogisch beleidsplan informatie over het beroepskrachtkindratio, de groepen, samenvoegen en de drie uurregeling. Daarnaast hebben wij een klachtenregeling, meldcode kindermishandeling, hygiëencode voor kleine instellingen en een scholingsplan.

Als laatste is er het beleid veiligheid en gezondheid hierin staan alle werkafspraken die wij met kinderen en medewerkers hebben gemaakt om zorg te dragen voor gezonde en veilige kinderopvang. Daarnaast is er in het beleid veiligheid en gezondheid beschreven hoe de achterwacht, vier ogen principe en kinder EHBO is vormgegeven. Als laatste is er een hoofdstuk over grensoverschrijdend gedrag, zowel door een medewerker alsmede door kinderen onderling en een hoofdstuk over de implementatie, evaluatie en het gedragen houden van het beleid. Vanuit de wet kinderopvang is het verplicht om ouders op de hoogte te stellen van het beleid veiligheid en gezondheid maar ook de evaluatie daarvan.

Bij BSO Poort Kids stellen wij ouders doormiddel van deze brief (die u bij inschrijven van uw kind bij onze BSO heeft ontvangen) en de bijlage informatiebrief voor ouders op de hoogte van ons beleid veiligheid en gezondheid. In de informatiebrief voor ouders staat de belangrijkste informatie uit het beleid veiligheid en gezondheid genoteerd. Informatie over voeding en ziekte. Wij zijn van mening dat wij gezamenlijk en dus met u hulp ons beleid veiligheid en gezondheid optimaal kunnen uitvoeren. Mocht u het gehele beleid veiligheid en gezondheid willen lezen dan kunt u deze aanvragen bij de leidinggevende van de locatie. Zij zal het totale beleid veiligheid en gezondheid naar u verzenden. Graag informeren wij u middels deze brief over de werkwijze van BSO Poort Kids ten aanzien van het beleid veiligheid en gezondheid.

Achterwacht regeling

Het kan voor komen dat een pedagogisch medewerker alleen in het pand aanwezig is. Dit is bijvoorbeeld het geval tijdens het openen en/of sluiten, bij een lage kindbezetting en/of tijdens vakantieperiodes. Als een pedagogisch medewerker alleen aanwezig is op locatie wordt het bkr nooit overschreden. Dit betekent dat een pedagogisch medewerker, nooit met meer dan het wettelijk toegestane op te vangen kinderen per pedagogisch medewerker, alleen in het pand aanwezig is. Indien er slechts één pedagogisch medewerker wordt ingezet, dient er te allen tijde een achterwacht beschikbaar te zijn. Deze persoon moet bij calamiteiten binnen 15 minuten bij de BSO kunnen zijn. Deze persoon is tijdens de opvangtijden waarbij een pedagogisch medewerker alleen staat, altijd telefonisch bereikbaar. In het beleid veiligheid en gezondheid staat beschreven wie de achterwacht van BSO Poort Kids zijn met daarbij de contactgegevens.

Grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag door medewerker

Als een volwassene gaat werken binnen de kinderopvang medewerker, dan gaan wij ervan uit dat hij of zij dit doet van zijn of haar liefde voor kinderen. Dat hij of zij net zoals onze BSO staat voor een veilige opvang, waar elk kind zich kan ontwikkelen. Helaas kan het voorkomen dat een pedagogisch medewerker grensoverschrijdend gedrag vertoont. Het gaat hierbij om ongewenste aanrakingen die niet passen binnen de normen en waarden van onze organisatie. Van een corrigerende tik tot zeer ernstig grensoverschrijdend gedrag zoals seksueel misbruik, dit wordt niet geaccepteerd. Wij hopen ten zeerste dat er binnen onze kinderopvangorganisatie nooit sprake zal zijn van grensoverschrijdend gedrag door een pedagogisch medewerker. Echter dienen wij er wel rekening mee te houden dat er personen in de wereld zijn die in staat zijn binnen de kinderopvang te werken en grensoverschrijdend gedrag te vertonen. Om deze reden hebben wij diverse maatregelen genomen om de kans op grensoverschrijdend gedrag binnen onze organisatie te minimaliseren.

1. *Kennis en kennis bevordering*; De kennis van pedagogisch medewerkers kan helpen om grensoverschrijdend gedrag te beperken. Indien de pedagogisch medewerker kennis heeft van de signalen die kunnen duiden op grensoverschrijdend gedrag door een collega, kan zij opvallend gedrag constateren en hierop actie ondernemen. Als alle werkzame personen binnen een kinderopvangvoorziening dit risico herkennen en erkennen, kan dit preventief werken. Om deze reden wordt er binnen de kinderopvangorganisatie geborgd dat pedagogisch medewerkers minimaal één keer per jaar bijscholing kunnen volgen omtrent het onderwerp kindermishandeling.
2. *Cultuur binnen de kinderopvang*; Door een open aanspreekcultuur binnen de kinderopvang te creëren, ontstaat de mogelijkheid om collega's op prettige manier aan te spreken. Deze open aanspreekcultuur kenmerkt zich door een positieve sfeer, waar het geven van feedback normaal en mogelijk is. De pedagogisch medewerkers binnen BSO Poort Kids worden gestimuleerd om elkaar feedback te geven. Wij vragen de pedagogisch medewerkers feedback te geven aan collega's indien hij of zij opvallend gedrag ziet, een niet-pluisgevoel krijgt of iets gewoonweg niet prettig voelt.
3. *Vormgeving kinderopvang*; De bouwkundige vormgeving van de locatie kan bijdragen om de kans op grensoverschrijdend gedrag te beperken. Door de BSO zo in te delen dat het gemakkelijk is om in groepruimtes naar binnen te kijken en zoveel mogelijk verborgen hoeken te beperken, oftewel aandacht te besteden aan transparantie, is het mogelijk om de kans op grensoverschrijdend gedrag te beperken. Een pedagogisch medewerker heeft zo immers nog minder de kans zichzelf af te zonderen of buiten beeld te staan van een collega.
4. *Werving en selectie*; Als laatste is de manier van werving en selectie een belangrijk aandachtspunt om grensoverschrijdend gedrag te beperken. Het is immers van belang om te weten wie de nieuwe medewerker is. Om deze reden worden er binnen een sollicitatieprocedure altijd referenties nagetrokken, ook bij werkervaring in het buitenland. Hierbij wordt te allen tijde gevraagd naar een organisatie en niet naar een specifiek persoon. Indien de medewerker na deze stappen in aanmerking komt om te komen werken bij BSO Poort Kids, zal er voordat een arbeidscontract wordt overeengekomen of de medewerker op de groep wordt ingezet als medewerker een verklaring omtrent gedrag worden aangevraagd. Op het formulier wordt ingevuld dat de verklaring wordt aangevraagd op de aspecten 84 en 86.
5. *Meldcode kindermishandeling*; BSO Poort Kids werkt met de meldcode kindermishandeling.

Grensoverschrijdend gedrag kinderen onderling

1. *Seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling*; De seksuele ontwikkeling is een onderdeel van de ontwikkeling van een kind naar volwassenheid. Binnen de kinderopvang hebben wij dus tevens te maken met deze ontwikkeling en het gedrag dat bij deze ontwikkeling komt kijken. Door op een goede manier aandacht te besteden aan deze ontwikkeling en op een goede manier bij te dragen aan deze ontwikkeling, kan worden voorkomen dat kinderen grensoverschrijdende seksuele handelingen verrichten.
2. *Pesten*; Ook pesten is een vorm van grensoverschrijdend gedrag. Helaas komt pesten nog vaak voor. Binnen BSO Poort Kids wordt pesten niet getolereerd. Wij willen voor elk kind een veilige basis zijn, een plek waar zij graag naartoe komen en waar voor iedereen de sfeer prettig is. Om deze reden is er binnen dit beleid beschreven hoe wij omgaan met pesten.

Werkwijze beleid veiligheid en gezondheid:

Om het beleid veiligheid en gezondheid vorm te geven, wordt er minimaal jaarlijks voor alle groepen, door de pedagogisch medewerkers een discussielijst ingevuld. Het doel van het invullen van de lijsten is zowel het bewust worden van grote en kleine risico's, als het op gang brengen van een gesprek over de risico's binnen de kinderopvang. Wat voor de ene pedagogisch medewerker een klein en aanvaardbaar risico is, is voor de andere medewerker een groot risico. Door als groep de discussielijst in te vullen, wordt de eerste stap genomen naar een eenduidige visie op veiligheid en gezondheid.

De discussielijsten zijn een middel om het gesprek over veilige en gezonde kinderopvang op gang te brengen binnen de organisatie, alsmede een middel om op gestructureerde wijze kleine en grote risico's in kaart te brengen. Daarmee wordt het opstellen van het beleid veiligheid en gezondheid vereenvoudigd.

De discussielijsten dienen absoluut niet als afvinklijst of een agendapunt dat 'gedaan', gezien of uitgevoerd moet te worden. Het invullen van deze lijsten is een proces, waarbij actief wordt gekeken naar de ruimtes, de discussie over gezonde en veilige kinderopvang wordt aangegaan en de visie hierop dient te ontstaan. Om deze reden is er binnen de discussielijsten veel ruimte opengelaten voor het invullen van eigen risico's.

In de bijlage van het beleid veiligheid en gezondheid kunt u de discussielijsten vinden.

Na het invullen van de discussielijst zal er minimaal één keer per jaar een vergadering plaatsvinden over de discussielijsten. Hierbij wordt binnen het team vooral gesproken over de risico's, maar met name ook over de verschillen in de discussielijsten. Er wordt begeleid gediscussieerd over waarom iets een groot of klein risico is, en welke werkafspraken en/of afspraken met kinderen nodig zijn. Naar aanleiding hiervan wordt het beleid veiligheid en gezondheid vormgegeven of aangepast.

Evaluatie en actualisatie

Maandelijks evaluatie

Elke teamvergadering vindt er een korte evaluatie plaats ten aanzien van het beleid veiligheid en gezondheid. Dit wordt gedaan door middel van de ongevallenregistratie en de gevaarlijke-situaties-registratie. Naar aanleiding van deze registraties kan het beleid indien nodig worden aangepast.

Jaarlijkse evaluatie

Naast de maandelijks evaluatie aan de hand van de registratieongevallen en registratie-gevaarlijke-situaties, is er tevens ook een jaarlijkse evaluatie. Deze vindt plaats in december. Aan de hand van de discussielijsten gaat elke pedagogisch medewerker goed kijken naar de eigen groepsruimte. Hierbij wordt aangegeven wat grote risico's, kleine risico's en locatie specifieke risico's zijn en welke risico's een aandachtspunt zijn. Vervolgens zal er een begeleide discussie plaatsvinden in de teamvergadering van december. Er wordt samen geëvalueerd of het beleid overeenkomt met de risico's die er zijn ingeschat. Tevens wordt er gekeken of de huidige werkafspraken nog steeds voldoende zijn om het risico te minimaliseren.

De jaarlijkse evaluatie is een totale evaluatie, waarbij het beleid veiligheid en gezondheid verder aangepast en geactualiseerd kan worden op alle onderwerpen.

Actualisatie bij wijzigingen

Indien er een werkwijziging, verbouwing of aanschaf van nieuw materiaal wordt, zal het beleid veiligheid en gezondheid altijd – indien nodig - aangepast, zodat het altijd een actueel beleid is

Ouderbetrokkenheid

BSO Poort Kids vindt ouderbetrokkenheid bij het beleid van groot belang. Om deze reden wordt de beleidsstukken ten alle tijden met de oudercommissie overlegt en besproken. Daarnaast heeft de oudercommissie een adviserende rol bij het opstellen en de inhoud van de beleidsstukken. Naast de betrokkenheid van de oudercommissie vinden wij het van groot belang dat ook ouders op de hoogte blijven van onze beleidsstukken. Ouders kunnen ten alle tijden alle beleidsstukken inkijken. Op de website van de BSO staat onder andere het pedagogisch beleidsplan. Het beleid veiligheid en gezondheid kunt u ook op de website vinden. Bij wijzigingen van het beleid zullen ouders nadat de O.C advies heeft gegeven worden geïnformeerd over de wijzigingen doormiddel van een nieuwsbrief.

Als laatste dient deze informatiebrief met bijlage als informatieverstrekking. Mocht u meer willen weten over het beleid veiligheid en gezondheid? Wilt u het gehele beleid veiligheid en gezondheid lezen? Of heeft u vragen na aanleiding van deze informatie? Dan kunt u zich wenden naar de leidinggevende van de locatie.

Wij wensen u en uw kind veel plezier bij BSO Poort Kids.

Met vriendelijke groet,
Team BSO Poort Kids

Beste ouders/verzorgers,

Welkom bij BSO Poort Kids . Wij hechten veel belang aan het aanbieden van veilige en hygiënische kinderopvang. Om deze reden vragen wij uw aandacht voor een aantal gezondheidsonderwerpen, waarbij wij u medewerking nodig hebben.

Zieke kinderen

De aandacht en zorg die een ziek kind nodig heeft, kan bij de BSO niet voldoende worden gegeven. Indien een kind tijdens het verblijf in de BSO ziek wordt, zal de pedagogisch medewerker de ouders berichten en de ouders vragen het kind te komen op halen.

In geval van twijfel zullen de belangen van uw kind en de belangen van de andere kinderen in de groep tegen elkaar afgewogen worden. Kinderen met koorts boven de 38,5 graden mogen niet naar de BSO.

Bij ziekte wordt te allen tijde het document 'Gezondheidsrisico's in een kindercentrum of peuterspeelzaal' van het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid, geraadpleegd. Er is ook een landelijke app (KIDDI APP) van de rijksoverheid. De adviezen hierin worden als leidraad genomen. Eventueel kan er melding worden gemaakt bij de GGD als er sprake is van een uitbraak of kunnen kinderen tijdelijk worden geweigerd, indien de gezondheid van de groep in het geding komt en verdere besmetting hiermee voorkomen kan worden.

De pedagogisch medewerkers van de kinderopvang en de ouders hebben beide een verantwoordelijkheid om infectieziektes binnen de BSO zoveel mogelijk te beperken. Wij vragen daarom de medewerking van alle betrokken partijen om het beleid naar behoren uit te voeren. Dit betekent dat wij van u verwachten dat u uw kind zo spoedig mogelijk ophaalt bij ziekte en breng uw kind niet als het een ziekte heeft waarmee het niet op de kinderopvang mag komen. Mocht u twijfelen als ouder, dan kunt u altijd contact opnemen met de BSO om in overleg te treden.

Mocht het voorkomen dat u kind door chronische ziekte of andere redenen medicatie nodig heeft, dan kan dit worden toegediend op de kinderopvang. Wij hanteren intern strenge regels over het toedienen van medicatie. U als ouder heeft hier tevens een rol in. Medicatie kan dan ook alleen verstrekt worden, indien u als ouder aan de volgende voorwaarden heeft voldaan:

- ✓ U heeft vooraf schriftelijke toestemming middels een 'overeenkomst gebruik geneesmiddelen' gegeven.
- ✓ Om misverstanden te voorkomen dient u een schriftelijke overdracht over het gebruik van het medicijn mee te geven.
- ✓ Er worden alleen medicijnen in de originele verpakking met bijsluiter verstrekt, die op de naam van het kind uitgeschreven zijn. Zorg ervoor dat de medicatie aan deze richtlijnen voldoet.
- ✓ Er worden alleen medicamenten toegediend, die al eerder thuis door u gebruikt zijn.

Binnen de kinderopvang worden alleen pijnstillers of koortsverlagende middelen verstrekt op doktersadvies. Wij zijn van mening dat een kind dat zich niet lekker voelt, het beste thuis bij de ouders kan zijn.

Voeding

Binnen onze BSO voorzien wij de kinderen van alle voeding die zij nodig hebben. Wellicht heeft u andere wensen, specifieke diëten of is er een andere reden om voeding mee te brengen voor uw kind naar de kinderopvang. Dit is mogelijk. Wel willen wij u erop attenderen dat wanneer u voeding meebrengt, dit geen bederfelijke voedingsmiddelen mogen zijn, die langer dan 30 minuten buiten de koelkast zijn geweest. Tevens vragen wij u vriendelijk de voeding te voorzien van de naam van uw kind. Indien het gaat om zelfbereide voeding, vragen wij u een datum te vermelden waarop u de maaltijd heeft bereid.

Algemene aandachtspunten

Wij vragen u rekening te houden met onze regels met betrekking tot gezondheid en hygiëne binnen de kinderopvang.

Mochten er suggesties of vragen zijn dan horen wij dit graag.

BIJLAGE 5 INVULFORMULIEREN

Medicijnverklaring		
Hierbij geeft (naam van ouder en/of verzorger):		
Ouder/verzorger van (naam kind):		
Toestemming om het hierboven genoemde kind tijdens het verblijf bij de kinderopvang, het hierna genoemde medicijn toe te dienen. Het medicijn of zelfzorgmiddel wordt toegediend conform de op de bijsluiter en/of het etiket vermelde dosering.		
Naam medicijn:		
Het medicijn wordt verstrekt op voorschrift van: (Naam behandelend arts of op aanwijzing van ouder/verzorger zelf)		
Het medicijn dient te worden verstrekt: (Begin- en einddatum)		
Het medicijn dient te worden verstrekt om: (Tijdstip, voor of na maaltijd)		
Wijze van toedienen	☐ Via mond ☐ Via anus ☐ Via neus ☐ anders namelijk;	☐ via oog (links, rechts, beide) ☐ Via oor (links, rechts, beide) ☐ via huid
Het medicijn dient bewaard te worden op de volgende plaats:		
Het medicijn is houdbaar tot en met:		
Ouder/verzorger verklaart het medicijn reeds thuis te hebben gegeven bij het ondertekenen van deze verklaring.		
Datum:		Datum:
Handtekening ouder/ verzorger		Handtekening pedagogisch medewerker

Toedienen van medicatie

Datum toegediend	Tijd toegediend	Medicijn toegediend door
------------------	-----------------	--------------------------

Toestemmingsformulier uitstapjes

Naam kind	
Groep	
Vervoer waarmee kind vervoerd mag worden	
Evt. bijzonderheden: Denk hierbij aan aanvullende afspraken, uitstapjes waaraan het kind niet mag deelnemen etc.	

Hierbij verklaart de ouder/verzorger van het hierboven genoemde kind op de hoogte te zijn van de regels en richtlijnen van de kinderopvang met betrekking tot het beleid "uitstapjes" en geeft hij/zij toestemming om zijn/haar kind deel te laten nemen aan de activiteiten buiten de BSO.

Datum:

Handtekening:

BIJLAGE 6 SCHOONMAAKROOSTER

De schoonmaaklijsten dienen ervoor te zorgen dat de schoonmaakwerkzaamheden frequent worden uitgevoerd. Door een goede schoonmaak wordt een goede hygiëne, alsmede een goed binnenmilieu bewerkstelligd. Er wordt binnen de schoonmaaklijsten onderscheid gemaakt in wekelijkse, maandelijkse en periodieke schoonmaakwerkzaamheden. Deze dienen na uitvoering te worden afgetekend met de initialen van de medewerker die de schoonmaakwerkzaamheden heeft verricht.

Op de schoonmaaklijsten worden de volgende frequenties aangehouden.

Frequentie van reinigen:

- ✓ Schotels, potten en bakken van planten worden jaarlijks gereinigd.
- ✓ De vloer en het meubilair (dat dagelijks wordt gebruikt) wordt dagelijks gereinigd.
- ✓ De kraan en andere handcontactpunten worden minimaal *dagelijks* gereinigd
- ✓ Hoger gelegen oppervlakken worden wekelijks gereinigd.
- ✓ Verticale oppervlakken worden maandelijks gereinigd.
- ✓ Speelgoed , verkleedkleden, knuffels en textielspeelgoed worden *maandelijks* gewassen
- ✓ Wekelijks wordt stof van stengels en bladeren van kamerplanten gespoeld.
- ✓ Droogbloemen, knutselwerken en dergelijke die niet gereinigd worden, worden na een maand verwijderd.
- ✓ Ventilatioorosters worden minimaal *3-maandelijks* gereinigd, zijn niet zichtbaar vuil en worden vrijgelaten
- ✓ Potgrond wordt jaarlijks verschoond. Potten en schotels worden jaarlijks gereinigd en bij schimmelvorming direct vervangen.
- ✓ Zichtbaar verontreinigde ruimtes worden direct schoongemaakt.

Het schoonmaakrooster van de kinderopvang kunt u vinden op locatie.

BIJLAGE 7 CHECKLIST 'IS MIJN GROEPSRUIMTE VEILIG?'

Binnen de diverse ruimtes dienen de pedagogisch medewerkers een aantal zaken te controleren. Dit kan dagelijks, wekelijks of maandelijks zijn.

Indien er een gebrek wordt geconstateerd, wordt het desbetreffende voorwerp verwijderd. Indien dit niet mogelijk is, wordt het voorwerp afgezet, zodat het tijdelijk buiten gebruik is. Het is van belang dat een defect voorwerp zo snel mogelijk wordt gerepareerd. Indien er iets defect is en je dit niet als pedagogisch medewerker zelf kan oplossen, dien je een verzoek tot reparatie in bij de locatieverantwoordelijke. Deze zal ervoor zorgdragen dat een reparatie zo spoedig mogelijk plaatsvindt. Het belangrijkste is dat een kind zich er niet aan kan verwonden. Zorg dus goed voor verwijdering en/of afzetting.

Leefruimte:

Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks
Speelgoed	Meubels	
Stiksel van speelgoedbeesten		
Stopcontactbeveiligers		
Radiatoromkasting		
Vloer		
Veiligheidsstrips deuren		

Verzoek tot reparatie:

Groepsnaam:	
Locatie van defect:	
Beschrijving van defect voorwerp:	
Urgentie van reparatie	☐ Hoog ☐ Gemiddeld ☐ Laag
Voorwerp is	☐ Afgezet ☐ Verwijderd van de groep

BIJLAGE 9 REGISTRATIE GEVAARLIJKE SITUATIE

Registratie gevaarlijke situatie

Geef een beschrijving van de gevaarlijke situatie.

Hoe kan de gevaarlijke situatie (in de toekomst) voorkomen worden?

Zijn er maatregelen genomen naar aanleiding van de gevaarlijke situatie?

- Nee, er zijn geen maatregelen getroffen
- Nee, er is besloten dat het niet nodig is om directe maatregelen te treffen
- Ja, namelijk:

Moet het beleid V&G aangepast worden? Zo ja, wat dient er gewijzigd te worden?

- Nee
- Ja, namelijk:

BIJLAGE 10 TOESTEMMINGSFORMULIER ZELFSTANDIG LOPEN

Toestemmingsformulier zelfstandig lopen			
Naam kind:		Naam ouder/verzorger:	
Geboortedatum:		Datum:	
Ingangsdatum:			
<ul style="list-style-type: none"> ○ Mijn kind mag zelfstandig van school naar de BSO komen (<i>indien uw kind niet komt, wordt u gebeld of het klopt dat uw kind niet aanwezig is</i>). ○ Mijn kind mag zelfstandig van de BSO naar huis toe gaan. ○ Mijn kind mag zelfstandig van de BSO naar een sport(club) gaan. ○ Mijn kind mag in overleg met de pedagogisch medewerker zonder direct toezicht buiten de (locatie)speelplaats spelen 			
<p>Ouder/verzorger verklaart hierbij dat het kind zich, op de hierboven aangevinkte punten zonder begeleiding van een pedagogisch medewerker tijdens opvanguren mag verplaatsen. De ouder/verzorger is op de hoogte van het verhoogde risico op vermissing of ongevallen.</p>			
Naam ouder:		Pedagogisch medewerker:	
Datum:		Datum:	
Handtekening ouder:		Handtekening pedagogisch medewerker:	

BIJLAGE 11 AFSPRAKEN MET KINDEREN

- Deuren zijn geen speelgoed. Wij doen de deuren zachtjes open en dicht.
- Stopcontacten zijn geen speelgoed. Wij stoppen hier geen materialen of onze vingers in. Onder begeleiding van een pedagogisch medewerker mogen wij zelf elektrische apparaten bedienen, zoals de radio.
- Ramen zijn geen speelgoed. Wij kijken goed uit in de buurt van ramen. Wij slaan niet met harde voorwerpen op de ramen en spelen niet wild in de buurt van ramen.
- Sieraden zijn mooi om te dragen, maar wij maken ze niet los.
- Wij stoppen geen middelen die niet bedoeld zijn om te eten in onze mond.
- Radiatoren zijn geen speelgoed. Wij komen niet aan de radiatoren en verstellen deze niet zelf.
- Wij lopen in de binnenruimte en dragen bij voorkeur sloffen of antislip sokken.
- Speelgoed is om mee te spelen en hier gaan wij verantwoord mee om. Wij stoppen dit niet in onze neus, oren of mond of wikkelen dit niet om onze nek. We doen geen plastic zakken over ons hoofd.
- Wij nemen geen speelgoed mee naar het toilet. Als dit nodig is maken wij gebruik van een wc-brilverkleiner en een opstapje, zodat wij goed gebruik kunnen maken van het toilet. Wij plaatsen bij voorkeur onze handen niet op de toilet. Na een toiletbezoek wassen wij onze handen goed met vloeibare zeep.
- Wij wassen onze handen op de volgende momenten bij de wasbak die voor ons bedoeld is met vloeibare zeep:

- Voor het eten
- Na ieder toiletbezoek met (vloeibare) handzeep
- Na het buitenspelen
- Na aanraking met dieren

- Als wij hoesten of niezen, doen wij dit bij voorkeur in onze elleboogholte. Als wij in onze handen niezen of hoesten, wassen wij daarna onze handen. Als wij een snottebel hebben, dan snuiten wij onze neus met een eigen zakdoek, die we daarna weggooien
- Wij lopen in de binnenruimte, klimmen niet op meubels en ruimen ons speelgoed na gebruik op.
- Fietsen, skaten en balspelletjes doen wij op de plaats die daarvoor bestemd of aangewezen is door de pedagogisch medewerker. Wij fietsen en skaten niet in de buurt van speeltoestellen.
- Wij kijken goed uit voor andere kinderen en laten ons helpen als we het nog een beetje moeilijk vinden.
- Wij blijven op de aangewezen buitenspeelruimte, binnen de grenzen die de pedagogisch medewerkers aangeven.